

UVODNIK

V pričakovanju vročih ter dopustniških dni so kolegi iz **dLib**-a pripravili virtualno razstavo »Zakaj bi še gospodinja ne imela počitnic?«. V tem, nekoliko bolj poletnem razpoloženju, je pripravljena tudi junijska številka Knjižničarskih novic.

Poleg povabila na ogled omenjene razstave, vas vabimo v Izolo na obisk morsko obarvane razstave slikarja Dušana Kmeteca, ki nam jo predstavlja **Špela Pahor**, in na virtualni sprehod po Trubarjevi domačiji, ki sta ga za Novice opisali **Tatjana Pristolič** in **Jana Tehovnik**.

Delovna skupina sistemskih administratorjev osrednjih območnih knjižnic se je potepala po finskih knjižnicah, njihove vtise si lahko preberete v prispevku **Lidije Črnko**. **Mojca Kotar** pa vam bo približala Prago s poročilom o udeležbi na četrtem seminarju združenja UNICA.

Seveda lahko tudi vi odpotujete na katero od prihajajočih srečanj, ki jih redno objavljamo v Knjižničarskih novicah. Npr. na tretji kongres šolskih knjižničarjev, katerega program je v tokratni številki.

Pridružujemo se čestitkam **Jožeta Urbaniče** novemu doktorandu Alojzu Cindriču in objavljamo predstavitev njegove doktorske disertacije.

Z novostmi, ki se dotikajo vsebinske obdelave, nas bo seznanila **Tanja Merčun**, ki tokrat opisuje označevanje z oblaki oznak.

O začetkih šolskih knjižnic si lahko preberete v rubriki Anno. Če pogrešate šolske dni, lahko sodelujete pri literarnem natečaju ZBDS in Slovenskih splošnih knjižnic ter napišete zgodbo na temo Knjižnica moj tretji prostor.

Svoja dela so predstavili pesniki na mednarodnem večeru branja gejevske poezije v Mestni knjižnici Izola, katerega utrinke nam predstavlja Špela Pahor.

Bralcem želimo prijetno dopustovanje. Upamo, da bodo med revijami, ki jih boste prebirali na plaži, tudi Knjižničarske novice.

Damjana Vovk

HITRE INFORMACIJE

OBVESTILO

V Informacijskem centru za bibliotekarstvo (ICB) pri NUK-u zbiramo tudi sivo literaturo, propagandni material, razna navodila, obvestila, skratka drobni tisk, ki ga producirajo različni tipi knjižnic. Z namenom, da bi bila zbirka čim bolj raznovrstna in popolna pozivamo vse knjižnice, da nam posredujejo tovrstno gradivo, ki bo služilo mnogim raziskovalnim in študijskim aspektom s področja knjižničarstva.

Prosimo, da nam gradivo pošljete na naslov:
Narodna in univerzitetna knjižnica (ICB)
Turjaška 1
1000 Ljubljana

Za vašo pomoč se vam najlepše zahvaljujemo!
Branka Badovinac
Narodna in univerzitetna knjižnica

Kazalo:

Uvodnik	1
Obvestilo	1
Koledar prihajajočih srečanj	2
Označevanje	3
Informacijsko komunikacijska tehnologija (IKT) za uporabnike knjižnic	4
Poročilo s seminarja univerz evropskih prestolnic	7
Koledar prihajajočih srečanj	10
Virtualni sprehod po Trubarjevi domačiji	11
Dušan Kmetec: Razstava »Jaz in morje« v MKI	12
Mednarodni večer branja gejevske poezije v MKI	13
Čestitka	16
Logistika letošnjega praznovanja Dneva splošnih knjižnic	16
Najava: Literarni natečaj »Zgodbe iz knjižnice«	17
Najava: Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti	18
Zakaj bi še gospodinja ne imela počitnic?	25
Anno 1881	26
Oglasi	28
Navodila avtorjem	28

KOLENDAR PRIHAJAJOČIH SREČANJ

SLOVENIJA

- **10.-11. 9. 2008**, Karlovec, *Splošne knjižnice – ustvarjalke medkulturnega dialoga* [organizatorji Gradska knjižnica »Ivan Goran Kovačič« (Karlovec) in Knjižnica Mirana Jarca (Novo mesto)], http://www.nm.sik.si/aktualno/novice/aktualne_novice/
- **29.-30. 9. 2008**, Kranjska gora, *Uporabnik – sodelavec knjižnice*, http://www.zbds-zveza.si/posvetovanja_sekcije.asp
- **16.-18.10. 2008**, Radenci, *Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti*, <http://www.dsksi.si/>
- **23.10.2008**, Ljubljana, *Kakovost v visokošolskih in specialnih knjižnicah*, http://www.zbds-zveza.si/posvetovanja_sekcije.asp

TUJINA

(izbor za obdobje julij – oktober 2008)

- **15-18. 7. 2008**, Lusaka, Zambija, *XVIII SCECSAL Conference*, <http://www.scecsal.org/zscecsal18.html>
- **17-19. 7. 2008**, Alexandria, Egipt, *Wikimania 2008*, http://wikimania2008.wikimedia.org/wiki/Main_Page
- **29.7-1.8. 2008**, Sapporo, Japonska, *iSummit*, <http://icommonssummit.org/>
- **1-5. 9. 2008**, Taganrog, Rusija, *2nd Russian Summer School in Information Retrieval (RuSSIR)*, <http://romip.ru/russir2008/eng/index.html>
- **5.9.2008**, Neapelj, Italija, *Knowledge organization on the Web*, <http://www.iskoi.org/doc/web.htm>
- **7-8.9.2008**, Lizbona, Portugalska, *Disclosure and Preservation: Fostering European Culture in the Digital Landscape*, http://bnd.bn.pt/seminario-conhecer-preservar/index_eng.html
- **9-11. 9. 2008**, Leeds, VB, *ALT-C 2008: Rethinking the digital divide*, <http://www.alt.ac.uk/altc2008/>
- **14-18.9.2008**, Cambridge, VB, *Digital Resources for the Humanities and Arts 2008*, <http://www.rsd.cam.ac.uk/drha08/>
- **14-19. 9. 2008**, Aarhus, Danska, *ECDL 2008: Towards the European Digital Library*, <http://ecdl2008.org/>
- **15-18.9. 2008**, London, VB, *IIC congres: Conservation and Access*, http://www.iiconservation.org/conferences/london2008/congr_index.php
- **17-20.9.2008**, Vilnius, Litva, *Information seeking in context 2008*, <http://www.kf.vu.lt/isic2008/>
- **17.-21.9.2008**, Malmö, Švedska, *European Social Forum. Workshop: The Library Strikes Back (Yes, The Library Can Still Help You To...)*, <http://www.esf2008.org/registrations/librarians-for-informational-commons-and-another/the-library-strikes-back-yes-the-library-can-still>
- **16-19. 9. 2008**, Sydney, Avstralija, *Knowledge representation 2008: Eleventh International Conference on Principles of Knowledge Representation and Reasoning*, <http://www.kr.org/KR2008>
- **18-19. 9. 2008**, Aarhus, Danska, *8th International Web Archiving Workshop*, <http://iwaw.net/08/index.html>
- **22-26. 9. 2008**, Berlin, Nemčija, *International Conference on Dublin Core and Metadata Applications*, <http://dc2008.de/>
- **23-26. 9. 2008**, Park City, ZDA, *5th International Conference on Geographic Information Science*, <http://www.gisconference.org/index.php>
- **9-11.10. 2008**, Izmir, Turčija, *Ünak 2008: Information: Diversity and Awareness*, <http://www.unak.org.tr/unak08eng>
- **7-11.10. 2008**, Dubna, Rusija, *RCDL 2008: Digital Libraries: Advanced Methods and Technologies, Digital Collections*, <http://rcdl2008.jinr.ru/eng/index.php>
- **11-12.10. 2008**, Beijing, Kitajska, *iPRES Conference*, <http://ipres.las.ac.cn/>
- **14-16.10.2008**, Beijing, Kitajska, *International Conference on the Development of Subject Librarianship and Personal Librarianship*. Informacije na: michael.b.huang@stonybrook.edu
- **16-17.10.2008**, London, VB, *Internet Librarian International*, <http://www.internet-librarian.com/index.shtml>
- **20-22. 10.2008**, Šanghaj, Kitajska, *4th Shanghai International Library Forum: Intelligence, Innovation and Library Services*, <http://www.libnet.sh.cn/silf2008/english/english.htm>
- **20-22.10.2008**, Monterey, ZDA, *Internet Librarian 2008: Beyond 2.0: User-Focused Tools & Practices*, www.infotoday.com/il2008
- **20-26.10.2008**, Ciper, *14th VSMM'08 Conference on Digital Heritage*, <http://www.vsmm2008.org/>
- **21-22.10. 2008**, Essex, VB, *Historical GIS 2008*, http://www.hgis.org.uk/HGIS_conference/index.htm
- **23-24.10. 2008**, Columbus, Oh., ZDA, *5th International Conference on Knowledge Management*, <http://www.ickm2008.org/>
- **24-29.10.2008**, Columbus, Oh., ZDA, *ASIS&T Annual meeting: People Transforming Information - Information Transforming People*, <http://www.asis.org/Conferences/AM08/am08cfp.html>
- **26-30.10.2008**, Karlsruhe, Nemčija, *The International Semantic Web Conference (ISWC)*, <http://iswc2008.semanticweb.org/>

Se nadaljuje na strani 10.

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: mag. Lenart Šetinc

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer

Naklada: 400 izvodov

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-174

[sic]

utrinki z raziskovalnih čajank

OZNAČEVANJE

V tokratni rubriki bomo na kratko spregovorili o taggingu in tagih oziroma o označevanju in oznakah. Gre za eno izmed značilnosti in orodij spleta 2.0, tega družbenega / družabnega / socialnega / sodelovalnega / povezovalnega / mrežnega fenomena zadnjih let.

Oznake so ključne besede, ki jih uporabniki dodeljujejo digitalnim virom na spletu kot so slike, video posnetki, knjige, blogi in podobno. Sprva so bile namenjene predvsem uporabnikovi organizaciji lastnega informacijskega vesolja (torej da so za osebne namene opisali vsebino ali status virov, jih na tak način organizirali in s pomočjo oznak v prihodnosti tudi ponovno poiskali), danes pa že lahko vidimo, da oznake vse bolj postajajo tudi sredstvo hitrega sporočanja mnenja oziroma ocene o opisovanem predmetu. V knjižničarskem svetu bi označevanje in oznake opisali z besedami metapodatki, predmetne oznake ali indeksiranje, pri čimer pa bi našli

eno veliko razliko: pri označevanju ni pravil in ni pravih in napačnih oznak. V nasprotju s kontroliranimi slovarji, ki nam predpisujejo, katere izraze ter kdaj in kako jih lahko uporabimo, nam oznake ali tagi puščajo skoraj popolno svobodo. Oznake tako odražajo besedišče in potrebe uporabnikov, enakovredno vključujejo vse izraze in se hitro prilagajajo novostim. Lahko rečemo, da zmorejo vse tisto, kar pogrešamo pri predmetnih oznakah, na žalost pa imajo zaradi tega tudi svoje slabosti. Tako se recimo oznake, ki opisujejo isto stvar, med seboj lahko zelo razlikujejo, kar je pri uporabi oznak kot orodja za iskanje hkrati dobro in slabo. Dobro, ker obstaja večja možnost, da bo uporabnik našel kar vsaj nekaj tistega kar išče in slabo, ker vse vsebine na isto temo niso zbrane na enem mestu in bi moral uporabnik pregledati (in seveda najti) vsako izmed sorodnih oznak. Lep primer naštetih značilnosti je spodnja slika, kjer lahko primerjamo predmetne oznake iz kataloga in oznake, dodeljene s strani uporabnikov.

Ob ideji, da bi knjižnice v svojih online katalogih ponudile možnost označevanja gradiva se največkrat pojavljajo vprašanja o smiselnosti in uporabnosti takšne storitve. Torej ali knjižnični katalogi res potrebujejo oznake in kar je še večje vprašanje: tudi če uporabnikom ponudimo možnost označevanja in uporabe oznak, ali jo bodo sploh izkoristili. In če jo bodo, ali jo bo izkoriščalo dovolj veliko število uporabnikov (potrebna kritična masa), ki bodo med seboj dovolj raznoliki, da bodo oznake reprezentativno predstavljale celotno zbirko. Potencialna nevarnost je namreč, da bo oznake dodeljevala le majhna skupina ljudi v knjižnici, ki bo za svoje namene označevala zgolj gradivo z neko zelo specifično vsebino. To se je na primer zgodilo v katalogu splošne knjižnice Ann Arbor, kjer so ljubitelji mange sistematično označili vse tovrstno gradivo v knjižnici in s tem povzročili prevlado njihovih oznak, ki pa seveda niso predstavljale celotne zbirke knjižnice.

Naj začnemo kar s prvim vprašanjem, ki se dotika same uporabnosti oznak v katalogih. Knjižničarji se strinjajo, da oznake kot take ne morejo nadomestiti obstoječih sistemov označevanja gradiva, lahko pa predstavljajo pomembno nadgraditev in obogatitev. V preizkušnju uporabe oznak in oblakov oznak se je izkazalo, da sicer niso najbolj primerni za iskanje znanega gradiva, so pa dobro orodje za odkrivanje in brskanje po gradivu.

Vendar pa še vedno ostaja vprašanje, zakaj bi uporabniki sploh želeli svoj dragoceni čas porabljeni za označevanje gradiva v katalogu. Nekateri želijo z oznakam

PREDMETNE OZNAKE..... : [Založništvo](#) - [V leposlovju](#) // [ženske](#) - [Ljubezen](#) - [V leposlovju](#)

2004 reads 2005 2007 21st century authors british **chick lit**
contemporary Contemporary Fiction Divorce England english feel-good
fiction fluff friendship general fiction Girly HUMOR humour Infidelity
Ireland Irish irish fiction **Keyes** library London love **marian keyes**
novel own paperback penguin celebrations **publishing Read**
Registered on Bookcrossing relationships romance tbr unread wishlist
women women's fiction writing

Slika 1: Primerjava med COBISS-ovimi predmetnimi oznakami in oblakom oznak iz LibraryThing strani za roman Druga stran zgodbe (The other side of the story) avtorice Marian Keyes

izraziti mnenje, drugi imajo željo po prispevanju in obogatitvi sistema, tretji zopet uporabljajo oznake kot medij za nastopaštvo, četrti kot pripomoček v lastnem toku dela (npr. za označevanje knjig, ki jih je že prebral, knjig, ki jih še želi prebrati). Znotraj visokošolske knjižnice bi lahko profesorji in knjižničarji na primer označevali gradivo, ki bi bilo zanimivo za določena študijska področja ali predmete na fakulteti. Motivacija za označevanje se torej razlikuje od posameznika do posameznika, za uspešno označevanje pa poleg motivacije uporabnikov potrebujemo tudi sisteme, ki bodo takšno vedenje spodbujali in označevanje integrirali v sistem tako, da bo sledilo delu uporabnikov. In tu se moramo vprašati, kako in kdaj bi uporabniki pravzaprav označevali gradivo. Malo bo namreč takih, ki bi v katalogu poiskali znano gradivo le z namenom, da ga bodo označili. Med najboljšimi predlogi za spodbujanje označevanja je po mojem mnenju ideja, da se bi se ob prijavi v katalog pojavilo gradivo, ki

ga je uporabnik nedavno vrnil, uporabniku pa bi bila ponujena možnost, da ga hitro in enostavno označi (in recimo tudi oceni).

Obsežnejših študij o uporabnosti, vplivu in potrebnosti oznak v katalogih še nimamo, zato zaenkrat lahko le opazujemo dogajanje in tako iščemo odgovore na vprašanja, ki se nam zastavljajo. Vsekakor morajo knjižnice najprej ponuditi zanimive, privlačne, interaktivne in funkcionalne kataloge, kjer bodo uporabniki z veseljem preživljali čas in brskali. Le tako bodo namreč obiskovalci preživeli s katalogi dovolj časa, da bodo zainteresirani za aktivno sodelovanje v njih. Knjižnice imajo namreč na tem področju veliko konkurenco, saj si je veliko uporabnikov že zgradilo lastne virtualne kataloge, kjer si urejajo in v sodelovanju z drugimi uporabniki katalogizirajo gradivo (najbolj znana primera takih strani sta recimo LibraryThing in Shelfari). Uspeh teh storitev nam kaže, da imajo posamezniki velik interes za opiso-

vanje ali zaznamovanje knjig, ki so jih prebrali (ali filmov, ki so jih pogledali), pri čimer pa ne smemo pozabiti, da takšna dejavnost vedno izvira iz dejstva, da koristi osebnim interesom posameznikov. Na žalost pa so knjižnice (tiste, ki sploh so) prišle v igro zelo pozno in velika verjetnost je, da so si uporabniki že zgradili svoje virtualne knjižnice in ne bodo zainteresirani za sodelovanje v katalogu, saj vse te dejavnosti opravijo nekje drugje. Da bi pritegnile te uporabnike, bi morale knjižnice sedaj ponuditi še boljše storitve ali pa se recimo omogočiti, da se dejavnost posameznika v katalogu beleži v njegovem LibraryThing profilu in obratno.

Tanja Merčun
mlada raziskovalka na
Oddelku za bibliotekarstvo,
informacijsko znanost in knjigarstvo
Filozofska fakulteta,
Univerza v Ljubljani

POROČILA

INFORMACIJSKO KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA (IKT) ZA UPORABNIKE KNJIŽNIC

Študijski obisk finskih knjižnic, 8.-13.junij 2008

Kadar govorimo o odličnosti, tudi knjižničarji radi pomislimo na deželo v obliki ženske, ki sklanja roke k molitvi, in kjer jezera modre barve v obliki križa plapolajo na beli snežni podlagi. Če pa ob tem govorimo še o stopnji razvitosti informacijsko komunikacijskih tehnologij, takrat je ta dežela prav zagotovo prava izbira za podrobnejši pregled. Tokrat se je na študijski obisk v finske knjižnice podala delovna skupina sistemskih administratorjev osrednjih območnih knjižnic z nalogo podrobnega pregleda uporabe informacijsko komunikacijskih tehnologij v splošnih knjižnicah.

Sredstva za študijski obisk smo pridobili na razpisu EU programa Vseživljenjsko učenje, Leonardo da Vinci/Mobility.

Finska je po nekaterih podatkih (RIS 2007) najbolj IKT razvita država na svetu. 96 % Fincev ima širokopasovni dostop do interneta, 50% do mobilne telefo-

nije tretje generacije. Več kot 75 % Fincev redno ali občasno uporablja internet, na vsakega prebivalca pride že več kot en telefon, kar pomeni, da je penetracija več kot 100 %. Septembra 2007 je Finska kot prva država na svetu uvedla samo internetno predvajanje vseh TV programov in izključila vse analogne.

Mestna knjižnica Helsinki je osrednja knjižnica za splošne knjižnice na Finskem, ki od leta 1995 skrbi za spletni portal Kirjastot.fi (libraries.fi). Izhaja v treh jezikih in predstavlja portal za vse knjižnične servise. V letu 2006 je portal imel 2,5 mio. obiskov, 1,4 mio. obiskovalcev, ki je pregledalo 11,5 mio. strani. Za administracijo, urejanje, razvoj, uporabniški vmesnik in ostalo delo, ki omogoča nemoteno delovanje portala, skrbi sedem redno zaposlenih urednikov. Portal nam ponuja različne rešitve v iskalnih mehanizmih. Primer semantičnega iskanja preko interneta nam predstavljajo spletna 'vrata do znanja' The Port of

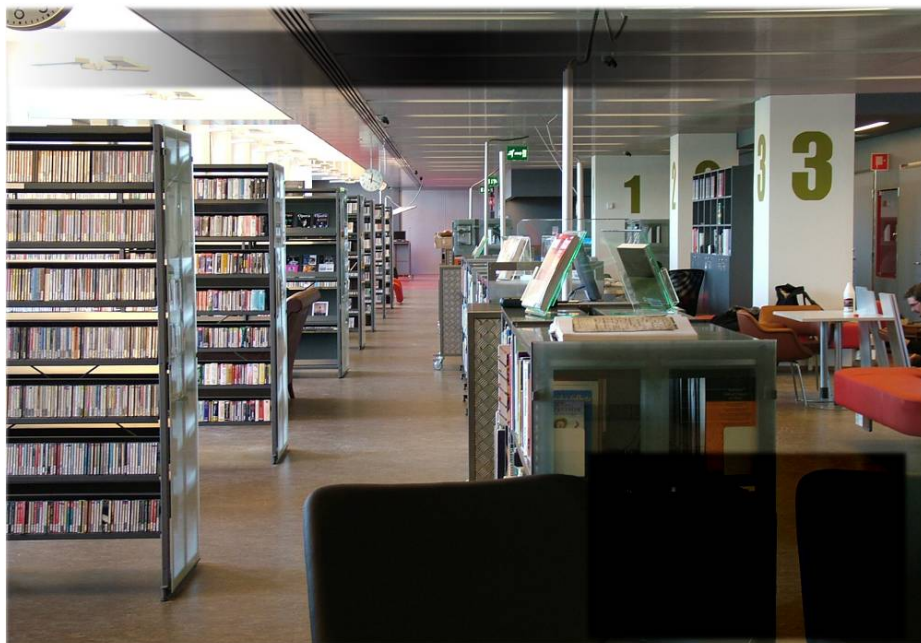
Knowledge, odprta koda meta-iskalnika po knjižnični zbirki Frank-metasearch, strokovna pomoč knjižničarjev Ask a Librarian (leta 2006 so odgovorili na 5029 vprašanj), zbirka izbranih virov Link Library, bibliografska podatkovna zbirka glasbe ter posnetkov arhiva YLE (državna RTV) Fono.fi, in ostale internetne povezave do ostalih knjižničnih podatkovnih baz.

Predstavljen je bil iGS (information Gas Station), ki je referenčni servis Mestne knjižnice Helsinki, kateremu pošljemo vprašanje preko interneta, odgovor pa v največ dveh tednih dobimo preko elektronske pošte. Posebnost iGS je mobilni informacijski sod, ki ga predstavljajo na različne lokacije ali prireditve po mestu. iGS ima tudi tedenski radijski program, v katerem odgovarjajo na eno poslano vprašanje.

Osrednja točka zanimanja nam je postala Mestna knjižnica Helsinki - Knjižnica 10 ali po domače Library 10, ki je kombinacija glasbe in sodobnih informacijskih tehnologij. Odprli so jo 1. aprila 2005 in na dan beleži 2000 uporabnikov. Na površini 800 m² se nahaja zbirka s 50 000 enotami ter 40 delovnih postaj za uporabnike. Zbirko sestavlja 40 000 CDjev, 550 knjig, 9000 notnega gradiva, 500 VHS in DVDjev, 1000 vinilnih plošč, 85 naslovov glasbenih revij. V svojo zbirko so postavili še potovalne vodiče in stripe. Da je to res knjižnica, kjer se poslušala glasba nam pove še podatek, da si lahko tukaj izposodimo še brezžične slušalke ali prenosne CD predvajalnike.

V večernih urah se knjižnica prelevi v prireditveni prostor, kjer se odvijajo različni koncerti, razstave, multimedijske razstave, diskusije. Vse prireditve posnamejo in se predvajajo po različnih distribucijskih kanalih kot so internetna radijska oddaja, mp3 ali internet (spletna stran knjižnice, youtube.com).

Člani knjižnice lahko v knjižnici ustvarjajo svojo glasbo. V ta namen jim knjižnica ponuja opremljen studijski prostor, kjer lahko posnamejo audio ali video material. Posnetke lahko shranijo in s pripravljeno programsko opremo tudi obdelajo. Nosilec zvoka lahko postavijo na demo stolp, kjer jih lahko uporabniki knjižnice poslušajo in mesečno izbirajo najboljši demo posnetek. Za snemanje glasbe si lahko instrumente,

Slika 1: Zbirka multimedijskega gradiva v Knjižnici 10 (foto avtor besedila)

kot so kitara, klavir ali bas kitara, izposodijo kar v knjižnici. Prostor si lahko rezervirajo do dve uri, izkoriščenost prostora pa je kar 80%.

Multimedijska površina, ki je hkrati tudi točka za srečevanje je opremljena z delovnimi postajami, ki delujejo v operacijskih sistemih v različnih jezikih, skenerji, programi za založništvo, CD in DVD pekači, USB in Firewire izhodi. Prav tako obstajajo delovne postaje za invalidne uporabnike. Knjižnica uporabnikom poleg IK opreme nudi tudi tečaje, na katerih se lahko usposobijo za uporabo strojne in programske opreme.

Del Knjižnice 10 in 'preko ceste' je Meetingpoint@lasipalatsi. To je informacijsko servisno središče za online in mobilni servis in za uporabo digitalne televizije. Ne ponujajo običajne knjižnične servise, kot je izposoja in vračanja gradiva, temveč so tukaj zbrani strokovnjaki iz različnih področij, ki ponujajo pomoč pri iskanju informacij ter ob tem nudijo usposabljanje za samostojno vsakodnevno uporabo informacijske tehnologije. Zanimiv je servis Dr. Laptop, kjer pomagajo odpraviti manjše težave, ki se pojavijo na prenosnem računalniku.

Poleg teh knjižnic smo obiskali še knjižnico v mestu Turku. Knjižnico so pred kratkim dogradili in obnovili, ter jo s tem razširili v tri stavbe. Ob uvajanju različnih novih tehnologij, se sedaj ukvarjajo s težavami, ki jih v vsako knjižnico prinese radiofrekvenčna identifikacija, bolj znana pod kratico RfID.

Namen študijskega obiska je bil izmenjava informacij in izkušenj med nami in tehnološko zelo razvito mrežo finske knjižničarske stroke. Spoznali smo lahko nove, predvsem pa drugačne pristope, kot smo jih vajeni v našem okolju. Razumevanja kulturne različno-

sti in vpletenost IKT v sodobni knjižnični sistem pa je naloga, ob kateri moramo skupaj zavihati rokave. Nadaljno vzpodbudo k razmišljanju, dodatno branje in vpogled v knjižnice, naj ponudijo spodnje internetne povezave:

Helsinki City Library, <http://www.lib.hel.fi/en-GB/pasila/>

Espoo City Library, <http://english.espoo.fi/default.asp?path=32373;37337;45340;37077;70550;76961>

Helsinki City Library, Library 10, <http://www.lib.hel.fi/en-GB/kirjasto10/>

Turku City Library, <http://www.turku.fi/Public/Default.aspx?culture=en-US&contentlan=2&nodeid=4873>

The Port of Knowledge, <http://searchfindlocate.libraries.fi/>

Frank-metasearch, <http://monihaku.kirjastot.fi/>

Ask a Librarian, http://www.libraries.fi/en-GB/ask_librarian

Link Library, <http://www.kirjastot.fi/linkkikirjasto>

Fono.fi, <http://www.fono.fi/>

Slika 2: Ekipa slovenskih IT-jevcev, na sredini direktor Knjižnice 10, Kari Lämsä (foto naključni sprehajalec)

POROČILO S SEMINARJA UNIVERZ EVROPSKIH PRESTOLNIC

POROČILA

Fourth UNICA Scholarly Communication Seminar: Partnership in Academic Excellence, Praga, 15.–16. 5. 2008

UNICA (*Réseau des Universités des Capitales de l'Europe, Network of Universities from the Capitals of Europe*, www.unica-network.eu) je združenje več kot 40 univerz prestolnic 30 evropskih držav, ki imajo skupaj več kot 150.000 zaposlenih in 1.800.000 študentov. Slovenijo zastopa Univerza v Ljubljani (UL). UNICA za svoje članice brezplačno organizira seminarje in izobraževanja za posamezne vidike vodenja in delovanja univerz – za rektorje(-ice), študent(k)e, bolonjski proces, doktorske študije, raziskovalno delo, komunikacijo v znanosti in knjižničarstvo.

Aktivnosti združenja UNICA se izvajajo s pomočjo tajništva združenja v Bruslju, delovnih skupin za posamezna področja in sodelujočih univerz, ki nudijo potrebno infrastrukturo za organizacijo seminarjev in izobraževanj. S področjema knjižnične in informacijske dejavnosti se v okviru združenja ukvarja delovna skupina za komunikacijo v znanosti (*Working group Scholarly communication*). Po podatkih s spletne strani sta njena člana iz Slovenije mag. Lenart Šetinc, v. d. direktorja Narodne in univerzitetne knjižnice, ter mag. Miha Peternel s Fakultete za računalništvo in informatiko UL. Ožji organizacijski odbor, ki ga sedaj prizadevno vodi dr. Paul Ayris, direktor knjižnice University College London (www.ucl.ac.uk/Library), je letošnje leto že četrtilič soorganiziral bienalni seminar na temo komunikacije v znanosti. Zaključke in predloge prejšnjih seminarjev so posredovali tudi Evropski komisiji.

Karlova univerza v Pragi (Univerzita Karlova v Praze, www.cuni.cz)

Letošnji četrti seminar so organizirali tajništvo združenja UNICA, ožja delovna skupina za znanstveno komunikacijo in Karlova univerza v Pragi.

V poznem srednjem veku je bila Praga izjemno kulturno

središče, večje kot takratna Pariz ali London. Karel IV., ki je vladal med leti 1346 in 1378, je poleg gradnje cerkva, samostanov in urbanizacije Prage leta 1348 na podlagi papeške bule iz leta 1348 poprej ustanovil univerzo Carolinum (Universitas Carolina Pragensis). Sestavljale so jo štiri fakultete – teološka, pravna in medicinska ter fakulteta liberalnih umetnosti. V skladu s srednjeveškimi vzori je bila model popolne univerze. Njen prvi rektor je bil Jan Hus, čigar usmritev zaradi domnevne herezije leta 1415 je bila razlog za husitske vojne.

V Trubarjevem letu omenimo, da je bila prva knjiga v Pragi natisnjena leta 1487.

Karlova univerza letos praznuje 660-letnico skoraj neprekinjenega delovanja (zaprta je bila le med drugo svetovno vojno). Rektorat in skupne službe delujejo v obnovljenih zgodovinskih prostorih na Sadnem trgu (*Ovochný trh*). Zgradbe 17 fakultet in drugih enot so razpršene večidel po starem delu mesta, nekaj tudi v bližnjih predmestjih ter mestih Plzeň in Hradec Králové. Univerza ima skupno več kot 48.000 študentov in več kot 4.000 predavateljev ter raziskovalcev.

Knjižnični sistem Karlove univerze v Pragi

Prve knjižnice univerze Carolinum so bile ustanovljene že po letu 1460. Izposoja je bila omogočena ne le akademikom, temveč tudi javnosti. Jezuiti so po prihodu v Prago leta 1556 v okviru svojega kolidža ustanovili knjižnico Klementinum. Leta 1777 sta se univerzitetna in jezuitska knjižnica združili. Skupna knjižnica je bila sprva še dostopna tudi javnosti, vendar so njeno uporabo sčasoma omejili le na univerzo. Po drugi svetovni vojni je univerza izgubila nadzor nad upravljanjem skupne knjižnice Klementinum, ki je pridobila narodni značaj. Zaradi tega so fakultete Karlove univerze po letu 1950 začele ustanavljati fakultetne, oddelčne in seminarske knjižnice, ki jih je sedaj skoraj 250 in jih glede na razpon storitev v grobem delijo v pet skupin (centralne knjižnice fakultet in inštitutov, centralna enota za pridobivanje in obdelavo gradiva z izposojevališči, centralna knjižnica za pridobivanje in obdelavo gradiva s podrejenimi knjižnicami, vsebinsko specializirane knjižnice povezane preko vodje-koordinatorja, skupna knjižnica za več fakultet).

Na univerzi obstaja tudi centralna knji-

Slika 1: Rektorat Karlove univerze v Pragi (vir Charles University in Prague 2007/08 [CD-ROM])

žnica, ki koordinira nudenje informacijskih storitev, upravlja specializirane raziskovalne zbirke, ureja nakup podatkovnih zbirk in sodeluje v konzorcijih za dostop do elektronskega gradiva. V njeno organizacijsko shemo sodi tudi računalniški center univerze, ki med drugim vzdržuje vzajemni katalog na programski opremi Aleph 500. E-viri univerze so organizirani v okviru Portala elektronskih informacijskih virov Karlove univerze (pez.cuni.cz). Knjižnice Karlove univerze bibliografsko obdelujejo objave raziskovalcev (novy-certik.ruk.cuni.cz:8080/bib06.html) in vzdržujejo register o rezultatih znanstveno raziskovalnega in razvojnega dela zaposlenih. Od leta 2011 dalje naj bi financiranje raziskav temeljilo zgolj na teh podatkih.

Knjižnična zbirka Karlove univerze po zadnjih podatkih skupno šteje 4.513.231 tiskanih enot, 5.275 naročenih tiskanih revij in približno 20.000 e-revij. Sistem ima 98.572 uporabnikov. Na univerzi je skupno zaposlenih 263 knjižničarjev.

Prvi trije seminarji združenja UNICA na temo znanstvene komunikacije

Predhodni seminarji so potekali v Madridu (leta 2002), na Dunaju (leta 2004) in v Helsinkih (leta 2006, www.unica-network.eu/sem-scholar.html). Zaključki in priporočila so dostopni na naslednjih naslovih:

- *The Future of Scholarly Communication* (2002), www.unica-network.eu/docs/Sch-com-2002-Recommendations.pdf,
- *Fair Publishing and Fair Reading* (2004), www.unica-network.eu/docs/Sch-com-2004-conclusions-recommendations.pdf,
- *Trends in Education and Research: Developing Skills & Communication across Europe* (2006), www.unica-network.eu/docs/librarians_2006_conclusions.pdf.

Leta 2002 so se udeleženci seminarja ukvarjali s pomenom enakih možnosti dostopa do znanja z ohranjanjem raznolikosti jezikovne in kulturne dediščine, ekonomiko znanstvenega objavljanja (konzorciji, prosti dostop, vrednotenje znanosti), doseganjem večje vidnosti knjižnic znotraj njihovih ustanov in

Slika 2: Magna Aula – slavnostna dvorana v stavbi rektorata Karlove univerze v Pragi (foto Mojca Kotar)

širše v akademski skupnosti in vladnih telesih na nacionalnem in evropskem nivoju ter pomenom prilagajanja univerzitetnih knjižnic spremembam v okolju. Udeleženci so ugotavljali, da se morajo knjižnice spremeniti iz posrednika v koordinatorja. Njihova naloga je izbor, organizacija in ohranjanje gradiv, izobraževanje uporabnikov, poenostavitev dostopa do informacij z vzpostavitvijo portalov in institucionalnih repozitorijev ter razširjanje informacij.

Še večja pozornost je bila odprtim institucionalnim in tematskim repozitorijem namenjena v okviru seminarja leta 2004. Udeleženci so tega leta razpravljali o povezavi med znanstvenimi objavami, vrednotenjem znanosti in raziskovalno politiko, ponovno o ekonomiki znanstvenega objavljanja ter o avtorskih pravicah in prostem dostopu. Matične ustanove in financerji bi morali podpreti vzpostavljanje institucionalnih repozitorijev, svojim raziskovalcem olajšati shranjevanje njihovih objav v odprtih arhivih, jim svetovati glede vidikov intelektualne lastnine, poiskati in analizirati nove načine vrednotenja objav in zmanjšati pritisk založnikov na raziskovalce.

Leta 2006 sta bili osrednji temi seminarja vloga knjižnic v bolonjskem izobraževanju (s poudarkom na informacijskem opismenjevanju) in sodobni trendi v znanstveni komunikaciji. Informacijska pismenost je bila prepoznana kot

ključni element izobraževanja v kontekstu bolonjskega procesa, ki zaradi svoje zasnovane omogoča integracijo programov informacijskega opismenjevanja v predmetnike. Informacijska pismenost je ključna tudi v raziskovalni sferi in vseživljenjskem izobraževanju.

V okviru pregleda iniciativ prostega dostopa v Evropi in ekonomskih ter političnih vidikov so bile na seminarju leta 2006 za potrebe financerjev raziskav poudarjene prednosti prostega dostopa za vse udeležence v raziskovalnem procesu in strateški vidik prosto dostopnih univerzitetnih repozitorijev. Raziskovalce je potrebno spodbujati, da sami arhivirajo svoje objave. V tem obdobju so nekateri večji državni financerji raziskav v ZDA, Veliki Britaniji in Nemčiji že vzpostavili obvezo shranjevanja objav v prosto dostopne arhive. Udeleženci posvetovanja so ugotavljali, da je izgradnja tematskih repozitorijev zaradi občutka pripadnosti enostavnejša kot vzpostavitev institucionalnih repozitorijev. Odlagališča objav bi morala biti oblikovana glede na potrebe ustanove ali tematskega znanstvenega področja ter povegljiva med ustanovami in mednarodno. Udeleženci so se strinjali, da predstavljajo repozitoriji uporabno orodje za promocijo raziskovalne produkcije na institucionalni, nacionalni in evropski ravni.

Združenje UNICA v brošuri navaja, da

je njen predsednik podpisal berlinsko deklaracijo o prostem dostopu.

Četrti seminar združenja UNICA na temo komunikacije v znanosti leta 2008

Na seminarju, ki je potekal 15. in 16. maja 2008 v Pragi, so bile predstavljene teme, na katere bi morale biti univerzitetne knjižnice ali knjižnični sistemi univerz še posebej pozorni, da bi svojim uporabnikom (študentom, pedagogom, raziskovalcem) zagotovili čim bolj kakovostne storitve. Pri tem prednjačijo elektronske storitve oz. elektronski informacijski viri.

Poudarki letošnjega seminarja z naslovom *Partnership in Academic Excellence* so bili:

- kako oblikovati učinkovita partnerstva,
- kako knjižnice definirajo in prepoznajo raziskovalno odličnost,
- na kakšne načine lahko knjižnice nudijo podporo raziskovalcem,
- na katerih področjih lahko knjižnice dodajo vrednost,
- ali lahko knjižnice zagotovijo, da bodo elektronski viri, ki jih nudijo uporabnikom, dostopni čez 10 ali 50 let.

Celotne predstavitve in zaključki dela v skupinah so dostopni na naslednjih spletnih naslovih:

- www.unica-network.eu/sem-scholar.html,
- www.ulb.ac.be/unica/sem-scholar.html,
- certik.ruk.cuni.cz/dokumenty/UNICA_Presentations.

Nekatere predstavitve so bile za potrebe UL in drugih slovenskih univerz vsebinsko še posebej zanimive.

Dr. **Paul Ayris**, direktor knjižnice University College London (www.ucl.ac.uk/Library), je v predavanju z naslovom *Digital strategy: European insights* prikazal smiselnost integracije portala knjižnične dejavnosti univerze v institucionalni portal univerze, ki študentom nudi vse potrebne storitve. Vloga univerzitetnih knjižnic se spreminja v smeri vedno večjega pomena elektronskih virov in storitev. Zaradi obilice podatkov lahko knjižnice ures-

ničijo svoje poslanstvo tudi skozi informacijsko opismenjevanje uporabnikov. Dr. Ayris meni, da bo novo pomembno področje delovanja knjižnične skrb za elektronske zbirke primarnih podatkov.

Prof. dr. **Sijbolt Noorda**, predsednik zveze nizozemskih univerz (VSNU Vereniging van universiteiten, www.vsnul.nl), in predsedujoči EUA Working Group on Open Access (European University Association, www.eua.be, www.eua.be/index.php?id=396) je predstavil vizijo prihodnosti prostega dostopa do objav raziskovalcev. V predavanju z naslovom *The future of open access and other digital opportunities for science* je opozoril na pomen in prvobitnost prostega dostopa do znanja. Institucionalni in tematski repozitoriji so realnost – na tem področju je pomembno sodelovanje med evropskimi univerzami. Objave rezultatov raziskav, financiranih iz javnih sredstev, naj bodo prosto dostopne šest mesecev po objavi v reviji. Kar ne obstaja v elektronski obliki, ima manj možnosti, da bo uporabljeno, navajano in vrednoteno. Samoarhiviranje je zadovoljiv način shranjevanja objav v ustrezno urejen repozitorij, ki je dobro povezan z drugimi odlagališči. Tudi v okolju prostega dostopa je potrebno vzpostaviti sistem zagotavljanja kakovosti objav.

G. **Sean Phillips** je univerzitetni knjižničar University College Dublin, (www.ucd.ie/library). V predavanju z naslovom *Collaboration between university libraries and the research community in Ireland* je orisal primer skupnega odziva knjižnic sedmih univerz na spremenjene ekonomske, družbene in politične pogoje na Irskem. Tudi radikalne spremembe v izdelavi, dobavi in uporabi informacij ter razvoj novih modelov objavljanja so povzročili intenzivnejše sodelovanje med univerzitetnimi knjižnicami in raziskovalci. Najpomembnejši rezultati tega so nacionalna, centralno financirana in upravljana zbirka elektronskih revij (*Irish Research eLibrary*, www.irelibrary.ie), repozitoriji prosto dostopnih objav na vseh irskih univerzah, ki jih povezuje nacionalni portal, in koordinirano načrtovanje ter izvajanje digitalizacije. Vzpostavljajo enoten sistem za združevalno iskanje po zbirkah vseh irskih raziskovalnih knjižnic. G. Phillips meni, da knjižničarji ne morejo poznati vseh potreb

raziskovalcev, zato je sodelovanje nujno.

Dr. **Bohdana Stoklasova** in g. **Jan Hutař** s češke nacionalne knjižnice (Národní knihovna České republiky, www.nkp.cz) ter dr. **Pavel Krbec** s Karlove univerze (Univerzita Karlova v Praze, www.cuni.cz) so predstavili koncept integracije različnih institucionalnih repozitorijev v državi v okviru narodne digitalne knjižnice (Národní digitální knihovna, www.ndk.cz). Predavanje je imelo naslov *Long-term preservation and accessing of digital documents in national and international context*.

Dr. **Celina Ramjoué** (Evropska komisija, Generalni direktorat za raziskave, Direktorat L – Znanost, ekonomija in družba, Enota L.3 – Vodenje in etika, ec.europa.eu) je v predavanju z naslovom *Scientific information in the digital age: European Commission initiatives* predstavila usmeritve in pobude Evropske komisije za večjo dostopnost do znanstvenih objav in podatkov. Stališče komisije je, da naj bodo rezultati raziskav, financiranih iz javnih sredstev, šest mesecev po objavi prosto dostopni v institucionalnih repozitorijih.

V okviru seminarja so bili predstavljeni tudi projekti:

- OLCOS (*Open eLearning Content Observatory Services*, www.olcos.org, dr. Sandra Schaffert, Salzburg Research Forschungsgesellschaft mbH),
- LIFE (*Lifecycle Information for E-Literature*, www.life.ac.uk, g. Richard Davies, The British Library) in
- DRIVER (*Digital Repository Infrastructure Vision for European Research*, www.driver-community.eu, ga. Natalia Manola, University of Athens).

Sklepne misli

Z vidika UL in tudi drugih slovenskih univerz je pomembno, da zaključki seminarjev združenja UNICA na temo znanstvenega komuniciranja že od leta 2002 spodbujajo univerze – vsaj članice združenja UNICA – k vzpostavljanju prosto dostopnih institucionalnih repozitorijev. Leta 2006 so dodatno izpostavili pomen informacijske pismenosti oz. vloge knjižnic pri vseživljenjskem informacijskem opismenjevanju.

Po primerjavi z vsebinami predstavitev

Slika 3: Skupinska slika dela udeležencev seminarja UNICA 2008 pred kipom Jana Husa na rektoratu Karlove univerze v Pragi (vir www.unica-network.eu/sem-scholar.html)

in pogovorih z udeleženci seminarja ocenjujem, da UL s svojim knjižničnim sistemom študentom, pedagogom in raziskovalcem nudi relativno visoko raven knjižničnih in informacijskih storitev. Iz čisto sivega povprečja nas rešuje portal Digitalne knjižnice UL z združevalnim iskanjem in povezovanjem do celotnih besedil dokumentov ter organizacijo elektronskih virov (dikul.uni-lj.si). Glede na način, kako to dosežemo, smo verjetno edinstveni – druge univerze evropskih prestolnic imajo prave univerzitetne knjižnice ali močne skupne službe knjižničnih sistemov.

Največja pomanjkljivost UL je, da nima institucionalnega repozitorija in se z njim ne vključuje v tovrstne evropske/mednarodne pobude. To velja tudi za ostale slovenske univerze in raziskovalne ustanove. Direktor novo zgrajene

knjižnice Faculdade de Ciências e Tecnologia Universidade Nova de Lisboa (biblioteca.fct.unl.pt), prof. dr. **José J. G. Moura**, je na primer povedal, da je portugalska rektorska konferenca sprejela sklep o vključitvi vseh portugalskih institucionalnih repozitorijev v projekt DRIVER, ki ga sofinancira Evropska komisija (*Digital Repository Infrastructure Vision for European Research*, www.driver-community.eu).

V Sloveniji kultura institucionalnih repozitorijev (še) ni zaživela. Morda bi s podporo Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter Javne agencije za raziskovalno dejavnost lahko vzpostavili nacionalni repozitorij, v katerem bi se v celotnem besedilu zbirale slovenske znanstvene objave? Za sodelujočo ustanovo bi bilo pomembno, da bi bil omogočen prikaz

njene identitete oz. omogočeno iskanje po celotnem besedilu le njenih objav.

Viri (spletni naslovi ob navedbi v besedilu):
Predstavitve predavateljev.
Spletna mesta, tiskane in elektronske brošure predstavljene ustanov in združenj.
Zaključki in priporočila seminarjev UNICA na temo znanstvene komunikacije v letih 2002, 2004 in 2006.

Mojca Kotar
Knjižnica Oddelka za tekstilstvo
Naravoslovnotehniška fakulteta,
Univerza v Ljubljani

OBVESTILA

KOLENDAR PRIHAJAJOČIH SREČANJ

Nadaljevanje z 2. strani:

SODELOVANJE NA KONFERENCI

(roki za oddajo povzetkov)

- **31.7.2008** za 12-14. 5. 2009, Pretorija, JAR, *African Digital Scholarship & Curation 2009*, <http://www.library.up.ac.za/digitalscholarship.htm>

VIRTUALNI SPREHOD PO TRUBARJEVI DOMAČIJI

fotografska in knjižna razstava ob petstoletnici rojstva Primoža Trubarja

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

V predverju Knjižnice Bežigrad in Slovanske knjižnice je tokrat na ogled razstava, posvečena letošnjemu Trubarjevemu letu. Ob petstoletnici Trubarjevega rojstva imamo namreč zopet priložnost za obuditev razmišljanj o tem, kakšen položaj je slovenska beseda zasedala nekoč in kakšnega ji odmerjamo danes. Trubarjeva okrogla obletnica zato nudi dober povod za iskanje vzporednic med časi, ki jih je živel Primož Trubar, in sodobnostjo – kot je bil namreč na področju slovenskega jezika prelomen čas pred petsto leti, tako postajajo vprašanja jezika, knjige in identitete naroda vse bolj relevantna tudi danes.

Trubarja, v svojem času in kontekstu izredno svobodomiselnega svetovljana in domoljuba, povezujemo predvsem s knjigo, slovenskim jezikom, reformacijo, pa tudi s kritičnim razmišljanjem in kulturo nasploh. Primus Truber, kot se je najpogosteje podpisoval sam, je avtor prve slovenske knjige, kulturni oče naroda, kot pionir na področju pisane slovenske besede pa je omogočil, da sta slovenski jezik in beseda "stala inu obstala" vse do danes.

Obiskovalce razstave popeljemo na namišljeni sprehod po Trubarjevih časih skozi fotografske podobe Trubarjeve domačije z različnih zornih kotov: iz zraka, z oddaljenim pogledom na rečico Rašco in Trubarjevi no v ozadju ter z bližnjo perspektivo na spominsko hišo in Trubarjev muzej ter mlin. Pokukamo tudi v notranjost muzeja s staro knjigoveško stiskalnico, faksimili prve slovenske knjige in razstavljenimi eksponati, ki pričajo o tem, zakaj se je Trubarjeve dediščine tako pomembno spominjati. Še posebej zanimivi so vitražni portreti Trubarjevih sodobnikov: idejnega očeta reformacije Martina Luthra, slovitega renesančnega humanista Erazma Rotterdamskega, Petra Bonoma, italijanskega humanista, nadškofa in dolgoletnega Trubarjevega zaščitnika, Petra Pavla Vergetija, slovenskega škofa, pravnika in prenovitelja ter drugih pomembnih mož reformacijskega gibanja.

Pogled na Trubarjevo hišo in mlin s še vedno vrtečimi se mlinskimi kolesi kaže ohranjeno podobo nekdanje

domačije, ki sicer ne sega v obdobje pred petsto leti, ampak datira v čas pred 200 leti. Pogosti turški vpadi, ki jih omenja tudi Trubar v svojih delih, so bili v stoletjih pred in po Trubarju pogosti in tako naj bi, menijo poznavalci, v enem izmed njih najverjetneje pogorela tudi Trubarjeva rojstna hiša.

Avtor razstavljenih fotografij je Srečo Knafelc (1952), grafik, dolgoletni sodelavec Delovega Reprostudia, ki je leta 2001 ustanovil svoje podjetje za grafično pripravo v Krvavi Peči v velikolaški občini. V svoji hiši odprtih vrat sprejema popotnike, pohodnike in rekreativne kolesarje, ki jih rad popelje do katere od posebnosti v okolici vasi. Fotografski aparat je njegov stalni spremljevalec, bogato slikovno gradivo bo predstavljeno tudi v knjigi Svet med Mačkovcem in Mokrcem, ki naj bi luč sveta prav tako ugledala v letošnjem Trubarjevem letu.

Med monografskimi publikacijami, ki jih postavljamo na ogled, bi posebej omenili predstavitev faksimilov Trubarjevih knjig iz domoznanskih zbirk Bežigradske in Slovanske knjižnice: Catechismus, Abecedarium, Cerkovno ordningo, Eno dolgo predgovor, Eno duhovsko peissen in druge. Na ogled so tudi izbor biografij o Primožu Trubarju, Trubarjeva pisma, zbirke zbranih del ter posamezne redke in zanimive izdaje Trubarjevih del. Predstavljamo pa tudi pregled knjižnih izdaj, ki obeležujejo letošnjo petstoletnico Trubarjevega rojstva – in so izšle v lanskem oziroma letošnjem letu.

Kratek sprehod skozi postaje Trubarjevega življenja in dela se začne v letu 1508, ko je bil veliki slovenski narodni buditelj rojen v vasi Rašci ob rečici Rašci. Po šolanju na Reki je Primož Trubar nadaljeval šolanje v Salzburgu, temelje svoje humanistične izobrazbe pa je pridobil pri škofu Bonomu v Trstu, svojem učitelju in kasneje zaščitniku. Študij na Dunaju je moral zaradi turških napadov prekiniti ter se vrniti v Trst. Po posvetitvi v duhovnika leta 1530 je bil imenovan za vikarja v Laškem, nato je postal pridigar v Ljubljani. S svojimi brezkompromisnimi pridigami si je nakopal

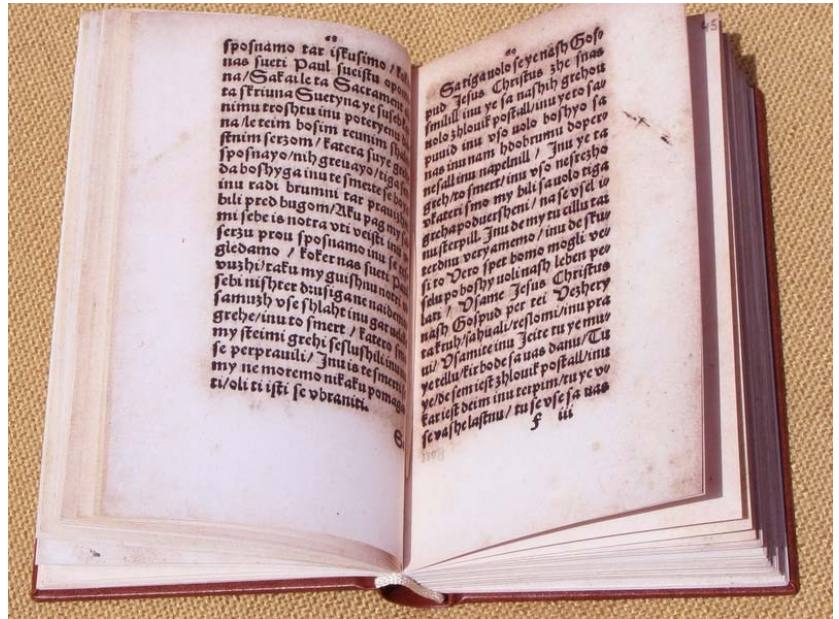

Slika 1: Panoramski pogled na Trubarjevo domačijo (foto Srečo Knafelc)

nasprotovanje deželnih redovnikov, ki so ga leta 1540 spet pregnali na službovanje v Trstu. A ne za dolgo, saj mu je škof Bonomo istega leta odstopil svoj benificij v Celju, kasneje pa je posredoval pri ponovnem imenovanju Trubarja za pridigarja v ljubljanski stolnici. Leta 1547 je bil Trubar poslan v Šentjernej na Dolenjskem, a ga je moral spet kmalu zapustiti in zbežati v Nemčijo: tam sta, leta 1550, tudi izšli prvi slovenski knjigi, Catechismus in Abecedarium.

Trubarjev težak boj za slovenski jezik zaokrožamo z njegovimi razmišljanju o slovenski besedi skozi postaje v Tübingenu (1555), na Dunaju (1560), v Ljubljani (1561) in v Trstu (1575). Njegova osebna pot se je zaključila 28. junija 1586 v Tübingenu, njegovo delo, zapuščina in vpliv pa segajo vse do današnjih dni – ter bodo nedvomno označevali tudi čas daleč naprej v prihodnost.

Razstavo, ki je plod sodelovanja med Knjižnico Bežigrad in Slovansko knjižnico, si je moč ogledati do konca julija v predverju obeh knjižnic na Einspielerjevi 1. Vabljeni na ogled!

Slika 2: Faksimile Trubarjevega Catechismusa, 1550 (foto Srečo Knafelc)

Tatjana Pristolič, Mestna knjižnica Ljubljana
Knjižnica Bežigrad
in
Jana Tehovnik, Mestna knjižnica Ljubljana
Slovanska knjižnica

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

DUŠAN KMETEC: RAZSTAVA »JAZ IN MORJE« V MKI

V Mestni knjižnici Izola je od začetka junija odprta slikarska razstava Dušana Kmetca z naslovom »Jaz in morje«. Razstavljenih je šest platen večinoma večjega, pa tudi manjšega formata, poslikanih v akrilni tehniki. Velike površine turkizno modre barve, ki predstavljajo morje in nebo nad njim, ter ribiči pri svojih vsakdanjih opravilih, kot so »kalanje« in dviganje mrež iz morja, odbiranje ulova, čiščenje, zlaganje in šivanje mrež..., so slikarjevi priljubljeni motivi. Tu je še od maestra la razburkano morje v tisočih odtenkih modre barve in v pristanu mirno zibajoče se barke v vijoličnih odtenkih.

Morje je za Dušana vsakdanji izziv,

saj se z njim že skoraj 40 let ukvarja tudi profesionalno kot ribič. Sam pravi: »V sebi nosim in čutim ljubezen in spoštovanje do morja, zato so mnoge moje slike tematsko vezane na krajino, dogajanja in življenje ljudi ob in na morju. S slikami pripovedujem zgodbe. Pri slikanju uporabljam različne tehnike in pristope. Na platno, papir, karton ... prenašam svoja čutenja in doživetja, ki se me kakorkoli dotaknejo in vtisnejo v spomin.«

Dušan Kmetec je bil rojen leta 1953 v Mariboru, od leta 1957 živi ob morju, najprej v Seči, nato v Piranu. Z ljubiteljskim slikarstvom se ukvarja že več kot 20 let. Ko je bilo leta 1993 v Piranu ustanovljeno danes priznано in cenjeno društvo

Likovni klub Solinar, je Dušan postal njegov član. Likovno se je izobraževal na številnih tečajih in v likovnih kolonijah pod vodstvom različnih akademskih slikarjev. Njegovi mentorji so bili med drugimi npr. Andrej Trobentar, Jože Pohlen, Joni Zakonjšek, Gani Llallosi... Včlanjen je tudi v Likovno skupino Skupnosti Italijanov »Giuseppe Tartini« Piran / Gruppo di pittura della Comunità degli Italiani »Giuseppe Tartini« di Pirano, ki deluje pod vodstvom likovne pedagoginje Liliane Stipanov. V okviru obeh skupin je večkrat sodeloval na skupinskih razstavah v Piranu in drugih mestih po Sloveniji in tudi v Italiji. Pogosto sodeluje na domačih in tujih mednarodnih ex-temporih

in likovnih natečajih, kjer je dobil tudi nekaj nagrad in priznanj.

Po besedah njegovega prijatelja, bibliotekarja Vladimira Bernetiča sodi Dušan Kmetec »*specifičen krog slikarjev marinistov – tistih ustvarjalcev, ki slikajo predvsem morske krajine, ladijske portrete v škeverih in mandračih, tibožitja z mrežami, dogajanja na morju... Ob tem pa je kot figuralik – marinist pri nas edinstven. Njegove figure so predvsem piranski ribiči postavljeni v delovnem okolju – na ladjah, ob mrežab.*« Svoj pogled obrača k barkam v pristanišču, k morju, ribičem... in s tem ohranja kolektivni spomin na tipične značilnosti življenja ob morju in njegovih protagonistih.

Vabljeni k ogledu razstave, ki bo odprta do konca meseca junija v času delovanja knjižnice, vsak dan od 9h do 18.30 ter ob sobotah od 8h do 13h.

Slika 1: Slika z razstave

Špela Pahor
Mestna knjižnica Izola

MEDNARODNI VEČER BRANJA GEJEVSKE POEZIJE V MKI

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

V četrtek, 12. 6. je bil v Mestni knjižnici Izola mednarodni večer branja gejevske poezije. Pesmi so v originalu in v prevodih brali avtorji Andras Gerevich iz Madžarske, Christopher Whyte iz Škotske, Dimitrij Kuzmin in Valerij Ledenjov iz Rusije, Gašper Malej iz Kopra ter Lawrence Schimel iz Španije. Svoje in pesmi drug drugega so brali v slovenskem, španskem, angleškem, škotskem, ruskem in madžarskem jeziku. Po tem blagovničnem koncertu jezikov in poezije, ki je v prijetnem vzdušju potekal skoraj dve uri, se je med pesniki in poslušalci, med katerimi so bili tudi turški pesniki in pesnice, portugalska gostja in drugi, razvil zanimiv pogovor v angleškem jeziku o tem, kako so pesniki doživeli prevajalsko delavnico, in o drugih vprašanjih. Po zaključenem večeru smo povezovalca programa, pesnika in pisatelja ter založnika **Braneta Mozetiča**, prosili za pogovor.

MKI: Prevodi so nastali v okviru tretje mednarodne prevajalske delavnice gejevske poezije, ki je potekala prejšnji teden v Fiesi. Organizatorja, Center za slovensko književnost in Literature Across Frontiers, sta izbrala šest evropskih pesnikov, ki s pomočjo angleških prevodov in pogovorov prevajajo pesmi drug drugega. Nam lahko poveste kaj o tem, kako je potekala ta prevajalska delav-

Slika 1: Branje poezije

nica in kako ste izbrali pesnike? Kako so se počutili na delavnici in kako so doživeli Slovenijo?

B. Mozetič: Načrt je bil zelo jasen. S pomočjo različnih informacij smo našli šest pesnikov, ki pišejo tudi gejevsko poezijo in ki so sposobni prevajati oziroma komunicirati v angleščini. Seveda smo izločili tiste jezike (razen slovenščine), ki so že bili prisotni na prejšnjih dveh delavnicah. Nato so pesniki prejeli po nekaj pesmi vsakega sodelujočega v originalu in v angleškem prevodu – to že dva meseca pred delavnico, da so lahko že pred prihodom izbrali pesmi, na katerih bodo delali, in naredili obrise prevodov. Na sami delavnici so potem v komunikaciji z avtorji svoje prevode dodelali do te mere, da so jih lahko predstavili. Mislim, da so bili vsi zelo zadovoljni z delavnico in tudi z rezultati. Malo manj je bilo spoznavanja Slovenije, saj je šlo za delovno srečanje.

MKI: Prosila bi vas, da nam predstavite posamezne pesnike. Od kod prihajajo, s čim se ukvarjajo, kdaj so začeli pisati, kaj so doslej že objavili?

B. Mozetič:

Andras Gerevich

Madžarski pesnik, rojen 1976, študiral v ZDA in Angliji, doslej je izdal tri pesniške zbirke. Med drugim je tudi predsednik združenja mladih madžarskih pisateljev in urednik pri literarnem mesečniku Kalligram. Veliko časa

Slika 2: Utrinek iz branja gejevske poezije v MIK

namenja filmskim in gledališkim projektom.

Christopher Whyte

Rojen 1952 v Glasgowu, pesmi piše v škotščini, medtem ko prozo v angleščini. Za svoje delo je prejel številne nagrade. Veliko prevaja, tako v angleščino kot v škotščino. Trenutno živi v Budimpešti.

Dimitrij Kuzmin

Ruski pesnik, rojen 1968, poučeval v Moskvi, kasneje pa postal zelo aktiven kot urednik in prevajalec. Ureja internetno stran Vavilon, ki predstavlja preko dvesto sodobnih ruskih pesnikov. Nekaj časa je vodil krog moskovske eksperimentalne poezije, urejal številne revije, tudi prvo rusko gejevsko literarno revijo. Prejel nagrado Andrej Beli.

Gašper Malej

Rojen 1975 v Kopru, piše poezijo, prozo, esejistiko, kot prevajalec pa je iz italijanščine prevedel številne pesnike, pisatelje in dramatike. Kot dramaturg je sodeloval v več gledaliških predstavah.

Lawrence Schimel

Ameriški pesnik, rojen 1971, ki že vrsto let živi v Madridu, tako da piše tudi v španščini. Izdal je že preko osemdeset knjig različnih žanrov, od erotičnih zgodb do knjig za otroke. Pri Lambdi je letos izšla njegova čudovita otroška slikanica *Sosedje in prijatelji*, o fantku, ki ima dva očeta.

Slika 3: Utrinek iz branja gejevske poezije v MIK

Valerij Ledenjov

Mlad ruski pesnik, rojen 1985 v Moskvi, piše pod psevdonimom. Študiral psihoanalizo, poleg pisanja še prevaja in ureja portal ruske literature litkarta.ru

MKI: Med nami je bil tudi avtor v slovenščino prevedene slikanice **Sosedje in prijatelji**, Lawrence Schimel, ki smo ga bili zaradi tega še posebno veseli. Nam lahko poveste kaj o tej slikanici, ki govori o dečku z dvema očeti? Zakaj je pomembno, da prevajamo tudi tovrstno literaturo?

B. Mozetič: Gre za prvo slikanico pri nas, ki govori o družini, v kateri sta dve osebi istega spola, in seveda otrok. Takih družin je pri nas kar precej, a ne vemo kaj dosti o njih. V slikanici je fantek posvojen, v realnosti pa gre velikokrat za otroka enega od pravih staršev. Nujno je, da se otroci tudi preko slikanic srečujejo z različnimi oblikami družin ter seznanjajo z različnimi nestrpnostmi do drugačnih – morda še v fazi, ko jih odrasli še niso naučili biti sovražen, nestrpen, napadalen in izključevalen do drugačnih od sebe. Zato je na koncu slikanice pridan tudi priročen slovarček o družbenih pojavih s tega področja.

MKI: Na srečanju je ena izmed poslušalk postavila tudi vprašanje, kaj je to gejevska poezija? Je to ljubezenska, socialna, politična poezija? Pesniki so na ta vprašanja odgovarjali različno, nas pa zanima, kakšno je vaše mnenje kot založnika?

B. Mozetič: Pod tem izrazom razumem poezijo, ki eksplicitno govori o gejevskih temah, torej o homoerotični ljubezni, položaju gejev v družbi itd. tako da je lahko ljubezenska, socialna, politična, angažirana itd. Malo težje jo je prepoznavati, če gre zgolj za določeno gejevsko senzibiliteto v pesmi. Glede jezиков je tudi res, da je spol v nekaterih jezikih zlahka zakrit, v drugih pa ne. Tako velikokrat pride do avtomatičnega prevajanja po principu večine in se pesmi, ki se recimo nanašajo na moškega ljubimca, prevajajo kot da gre za ljubimko.

MKI: V Istri smo nekako navajeni na drugačnost, saj živimo v multikulturnem okolju. Vendar je bil to prvi mednarodni večer s tolikšnim številom predstavnikov različnih narodov, pa tudi prvi gejevski večer v naši knjižnici. Zdi se nam pomembno, da v svojem okolju predstavljamo tudi pri nas žal marginalizirane skupine. Povsod pa ni tako, saj vemo, da mnoge družbe in kulture v svoj način življenja integrirajo tudi tretji spol ter jim posledično tudi uradno priznavajo pravice, ki iz tega izhajajo oziroma teh pravic sploh ne postavljajo pod vprašaj. Bi nam lahko povedali tudi kaj o tem?

Slika 4: Brane Mozetič in Lawrence Schimel

B. Mozetič: Sam se že dolga leta trudim, da bi tudi pri nas bilo to tako. Trudim se kot gejevski aktivist, kot pesnik, prevajalec, založnik, organizator podobnih delavnic itd. Včasih v svojem trudu in delu celo pozabljam, da Slovenija še zdaleč ni tako liberalna in odprta ter me vsakič znova preseneti s svojo sovražnostjo in nesprejemanjem.

MKI: Hvala za pogovor in upamo, da boste naslednje leto za svoj zaključni večer branja gejevske poezije zopet izbrali našo knjižnico.

Letošnja delavnica je bila že tretja in upam, da bom drugo leto lahko izdal antologijo sodobne evropske gejevske poezije, tako da podobne delavnice verjetno ne bo – bo pa kaj drugega.

Pogovarjala se je Špela Pahor
Mestna knjižnica Izola

OBVESTILA

ČESTITKA

Magister Alojz Cindrič, bibliotekar Osrednje humanistične knjižnice na Filozofski fakulteti, je obranil doktorsko disertacijo na Oddelku za zgodovino.

Kot dolgoletnemu poklicnemu kolegu mu iskreno čestitam in želim poudariti nekatere posebnosti, ki zaznamujejo njegovo delo. Delo, ki obsega kar 629 strani in obravnava strukturo študentov s Kranjske na dunajski univerzi 1848-1918, je rezultat dolgoletnega, nadvse natančnega in potrpežljivega dela. Doktorska disertacija v celoti temelji na primarnih virih iz arhiva dunajske univerze z natančnimi podatki o vsakem vpisanem študentu. Avtor je dokazal, da je dunajska univerza skupaj z drugimi izobraževalnimi ustanovami imela odločilen vpliv pri nastajanju meščanske družbe in meščanskih izobraženih elit, med njimi tudi slovenskih. Raziskava vključuje 1915 študentov, od tega 43 študentk iz Kranjske, ki so v sedemdesetletnem obdobju študirali na Dunaju. Imenski in krajevni indeks obravnavanih študentov omogočata avtorju poglobljeno kulturno in socialno razpravo in sta izvrstno izhodišče za nadaljnje raziskave. Velik del vpisanih študentov je doktoriral (420), 337 pa je uvrščenih tudi v SBL. Doktorand je odgovoril na vprašanja o dejavnostih, ki so vplivale na odločitev za študij, kateri družbeni sloji so nudili materialne možnosti za dolgotrajno izobraževanje, kako so bili diplomanti družbeno dejavni v poklicnem življenju. V analizo je vključenih pet vrst rokopisnega gradiva: glavne univerzitetne ali rektorske matrice, vpisnice, katalogi študentov in matrice doktorjev.

Alojz Cindrič s svojim delom pomembno dopolnjuje izsledke avtorjev, ki so se ukvarjali s podobno problematiko: prof. V. Murko, M. Pivec Stele, F. Gestrin, A. Ožinger, J. Janžekovič in drugi.

Doktorska disertacija Alojza Cindriča je pomemben prispevek k dognanjem zgodovinske znanosti. Toda prav tako je pomembna tudi za bibliotekarstvo, zlasti drugi del, kjer v poslovenjeni obliki predstavlja register obdelanega arhivskega gradiva s kazali in seznamami. Register imatrikuliranih kranjskih študentov na dunajski univerzi prinaša relevantne podatke za nadaljnje raziskovanje, je izhodišče za bio-bibliografijo kranjskih študentov na dunajski univerzi. Avtor je s tem opravil tudi klasično bibliotekarsko delo. Zbral, uredil in obdelal je za slovenstvo izredno pomembne podatke ter odprl možnosti za nadaljnje raziskovanje bibliotekarjev, zgodovinarjev ter sociologov. Njegov interdisciplinarni pristop pa je kot odmev na sodobno bibliotekarsko, interdisciplinarno znanost.

Jože Urbanija
 Oddelek za bibliotekarstvo,
 informacijsko znanost in knjigarstvo
 Filozofska fakulteta,
 Univerza v Ljubljani

OBVESTILA

LOGISTIKA LETOŠNJEGA PRAZNOVANJA
DNEVA SPLOŠNIH KNJIŽNIC

Letos bomo Dan slovenskih splošnih knjižnic praznovali tako, da smo objavili literarni razpis. V knjižnicah poskrbite za to, da bo literarni razpis prišel med čim širšo publiko, motivirajte k sodelovanju, objavljajte v lokalnih časopisih, oglašujte, naredite svoje akcije, izpeljite po svoje, tako kot to že obvladate. Tema literarnega razpisa je Zgodbe iz knjižnice: Knjižnica kot tretji prostor. Člani komisije so ustvarjalci, pisatelji iz knjižničarskih vrst: Nadjia Mislej-Božič, Boris Jukič, Marijan Pušavec in Bojan Režonja. Ker bo literarni razpis zunaj od 1. junija do 15. oktobra, je to kar veliko časa za to, da se o tem govori, razmišlja. 20. novembra, na dan splošnih knjižnic bo sklepna prireditev, na kateri bomo nagradili najboljše prispevke. Izšla bo tudi knjiga z najboljšimi zgodbami. Sekcija bo razpis objavila tudi v nekaterih revijah in na spletu (Mentor, Spletnohero, Bukla itd.).

Sicer pa smo na sekciji za splošne knjižnice pripravili tudi majice z desetimi motivi in jih boste lahko sami izbrali za svojo knjižnico. Tudi vsaka majica letos pripoveduje svojo zgodbo, ki na malce šaljiv način širi bralni virus. Motive je naredil karikaturist Gabrijel Vrhovec. Ponudbo bomo pripravili do konca junija.

Ksenija Medved
 Knjižnica Grosuplje
ksenija.medved@gro.sik.si

OBVESTILA

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Sekcija za splošne knjižnice

Slovenske splošne knjižnice objavljamo

LITERARNI NATEČAJ

z naslovom

ZGODBE IZ KNJIŽNICE: Knjižnica kot moj tretji prostor

Tretji prostor je izraz, ki ga je oblikoval sociolog Ray Oldenburg (The Great Good Place, 1990). Pomeni neformalne prostore, kjer se ljudje iz lokalne skupnosti srečujejo in razvijajo socialne interakcije, prijateljske vezi, prostor za debate, domačnost, povezanost z lokalno skupnostjo, spodbujajo družene namesto izoliranosti in delajo življenje bolj barvito. Tretji prostor je nevtralen. Posebno v urbanih okoljih so ljudje izgubili stik s skupnostjo. Človek pa ravno to potrebuje za socialno zadovoljstvo in duševno zdravje. Kroženje na relaciji dom - služba pomeni izoliranost. Tretji prostor so lahko bifeji, glavne ulice, pubi, pošte, nakupovalni centri, športne dvorane ali - knjižnica.

Naš natečaj vabi vse generacije k pisanju zgodb na temo ZGODBE IZ KNJIŽNICE: Knjižnica kot moj tretji prostor.

Tukaj je le nekaj namigov za vašo zgodbo.

V knjižnici:

- ste se srečali ali se še kar srečujete s somišljeniki ali drugačnimi ljudmi od vas, drugačnimi kulturami, pogledi ipd.,
- ste dobili knjigo, ki vam je spremenila pogled na življenje, sočloveka, zdravje ipd.,
- ste naleteli na knjigo, ki vam je zapolnila praznino ob izgubi,
- ste se zaljubili,
- ste študirali,
- ste kljub nižjemu standardu doma, v knjižnici imeli dostop do knjig, interneta, znanja,
- je bil vaš prosti čas zapolnjen ...

Dovoljeno je pisati tudi o drugih doživetjih, celo fantastičnih.

Izdelek žanrsko ni omejen. Vsebuje lahko največ 6000 znakov (šteto brez presledkov), napisan naj bo v elektronski obliki, brezplačen dostop do elektronske pošte lahko poiščete tudi v knjižnicah. Avtorji odstopajo pravice za objavo besedil.

Zgodbe bo prebrala strokovna komisija in izbrala najboljše, ki bodo nagrajene s knjižnimi nagradami, 20. novembra 2008, na slovesnosti na DAN SLOVENSКИH SPLOŠNIH KNJIŽNIC. *Najboljše zgodbe bodo izšle tudi v posebni knjižni obliki. Knjiga bo izšla na Svetovni dan knjig, 23. aprila 2009.*

Pisma lahko oddate na elektronski naslov zgodbeizknjiznice@gmail.com do 15. oktobra 2008. Besedilo pošljite v priponki in ga podpišite s psevdonimom, tako da člani komisije dobijo le tako podpisano besedilo.

Psevdonim se razreši v elektronskem pismu, kjer avtor navede pravo ime in priimek, naslov, tel. številko, pripiše pa naslov prispevka in psevdonim. Dodatne informacije dobite na tel. št. 05 731 00 30 (Nadja Mislej - Božič).

Veliko ustvarjalnega navdiha vam želimo in dobrih zgodb se veselimo, slovenske splošne knjižnice.

Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije
Delpinova 9, 5000 Nova Gorica, tel. 05 335 84 18, fax. 05 335 84 20,
Spletna stran <http://www.dsksi.si>, e-mail natasa.tusek@guest.arnes.si
Identifikacijska številka SI29614457, matična številka 2096170, TRR 04750-0001219826

Kongres šolskih knjižničarjev Slovenije
»Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti«
(Kongresni center Radenci, 16. – 18. oktober 2008)

Spoštovani šolski knjižničar, knjižničarka,

Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije bo od 16. do 18. oktobra 2006 v Kongresnem centru Radenci organiziralo že 3. kongres šolskih knjižničarjev Slovenije. Osrednja tema kongresa je »Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti«.

Program kongresa sestavlja uvodni plenarni del z vabljenimi referati, nato bo delo potekalo deloma v obliki predstavitev referatov, delavnic in okroglih miz. Posebno mesto bo namenjeno študentom oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete v Ljubljani in razstavi plakatov na vsebinske sklope kongresa. Zaključni del kongresa bo namenjen predstavitvi povzetkov vseh vsebinskih sklopov ter oblikovanju predlogov in sklepov kongresa. Pripravo in izvedbo posameznih vsebinskih sklopov koordinirajo člani programskega odbora, ki so pritegniti k sodelovanju kompetentne strokovnjake, šolske knjižničarje in knjižničarke.

Kotizacija za udeležence, člane društva šolskih knjižničarjev ali člane področnih društev bibliotekarjev znaša 150,00 evr (vključen DDV), za nečlane 170,00 (vključen DDV) in jo boste plačali po prejetju računa.

Prijavite se lahko s priloženo izpolnjeno prijavnico do **30. septembra 2008** na naslov:

Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije
Delpinova 9
5000 Nova Gorica

Dodatne informacije lahko dobite pri Nataši Kuštrin Tušek na tel. št. 05 335 84 18 ali e-naslovu natasa.tusek@guest.arnes.si in na spletnih straneh Društva šolskih knjižničarjev Slovenije (<http://www.dsksi.si>).

Vabimo Vas, da se nam na tretjem kongresu šolskih knjižničarjev Slovenije pridružite tudi Vi

Predsednica Društva šolskih knjižničarjev Slovenije

Nataša Kuštrin Tušek

Priloge:

- Preliminarni program
- Prijavnica – kongres
- Rezervacija – Kongresni center Radenci

Kongres šolskih knjižničarjev Slovenije
 »Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti«
 (Kongresni center Radenci, 16. – 18. oktober 2008)

PRELIMINARNI PROGRAM

Četrtek, 16. oktober 2008

08.00 dalje	Registracija in sprejem udeležencev
10.00 – 11.00	Svečani pričetek kongresa s pozdravnimi nagovori in kulturnim programom
11.00 - 12.00	Uvodni referati: – dr. Marko Stabej: Berem, pišem, sem – dr. Vlasta Zabukovec: Problemski pogled na novodobne pismenosti – mag. Franci Pivec: Primož Trubar in odnos Slovencev do preteklosti
12.00 - 11.30	Odmor
12.30 - 14.00	VSEŽIVLJENSKO UČENJE IN INFORMACIJSKA DRUŽBA 1. del (Moderatorica: dr. Vlasta Zabukovec) – dr. Sabina Jelenc Krašovec: Vseživljensko učenje v začetnem izobraževanju – dr. Marija László, dr. Jadranka Lasić Lazić: Vpliv šolske knjižnice na informacijsko vedenje – Lidija Geršak, Tina Kodrič: SIMOS – Slovenska internetna mreža osnovnih šol ali Kako z orodji informacijsko-komunikacijske tehnologije spodbujamo pismenost učencev – Nada Đukić: Značilnosti in uresničevanje ciljev programov družinske pismenosti ter njihov položaj v Sloveniji in Angliji
14.00 - 15.00	<i>Odmor za kosilo</i>
15.00 – 16.30	VSEŽIVLJENSKO UČENJE IN INFORMACIJSKA DRUŽBA 2. del (Moderatorica: dr. Vlasta Zabukovec) – Urša Bajda: Vseživljenjsko učenje v šolski knjižnici. Bralni krožki za učitelje in/ali starše učencev – Sabina Burkeljca: (Z)rasti ob literaturi – Josip Rihtarić, Ivana Vladilo: Medunarodna mreža šolskih knjižničara
16.30 – 17.00	PREDSTAVITVE – Andrej Kovačič, Tadeja Šink: Novosti v programskem paketu WINKNJ – Marinela Šavle Reščič: WebQuest in medkulturno spletno sodelovanje; Z uporabo IKT do višjega standarda znanj
17.00 - 17.30	<i>Odmor</i>
17.30 - 19.30	DELAVNICE – Maja Furlan: Ko bi le znal čarati kot Harry! : bibliosvetovanje v šolski knjižnici – mag. Barbara Hanuš: Bogastvo jezikov, bogastvo svetov - ustvarjanje ob poeziji Toneta Pavčka – Polona Legvart, mag. Zupančič: Razvijanje bralnih navad otrok z motnjami branja in pisanja (disleksijo, legastenijo) – Simona Polše Zupan: Slikanice za disleksijo – Lilijana Klemenčič, Sonja Trplan: Pravljice z jogo
20.30 dalje	Večerja in družabni večer (restavracija Hotela Radin)

Petek, 17. oktober 2008

- 8.00 - 10.00 **ŠOLSKI KURIKUL IN ŠOLSKA KNJIŽNICA 1. del**
(Moderatorica: **Majda Steinbuch**)
- Irena Brilej: **Šolska knjižnica in informacijska pismenost – načrtovanje vsebin knjižničnega informacijskega znanja v gimnaziji**
 - mag. Savina Zwitter, Mojca Osvald: **Za izvedbo medpredmetnih povezav ni dovolj, da hodimo z roko v roki**
 - Julijana Prevc: **Kroskurikularnost in šolska knjižnica**
 - Marija Debevc Rakoše, Mateja Šašek, Damjana Andrin: **Načrtovanje knjižničnih informacijskih znaj na Šolskem centru Novo mesto**
 - Lidija Janeš, Katarina Zabukovec: **Vloga in vpliv knjižničarja pri medpredmetnem poučevanju: primer dobre prakse**
 - dr. Primož Južnič: **Organizacija delovne prakse študentov bibliotekarstva in informatike v šolskih knjižnicah**
- 10.00 - 10.30 *Odmor*
- 10.30 - 11.45 **ŠOLSKI KURIKUL IN ŠOLSKA KNJIŽNICA 2. del**
(Moderatorica: **Majda Steinbuch**)
- dr. Dinka Kovačević, dr. Jasmina Lovrinčević: **Novi programi edukacije korisnika u hrvatskom školskom knjižničarstvu**
 - mag. Sonja Tosić Grlač: **Poučevanje usvajanja modela informacijske pismenosti na temama iz geografije**
 - Melita Hlastec-Ljubačev, Ana Krželj: **Vizualni jezik kao sastavni dio kulture pismenosti u školskoj knjižnici**
- 11.45 – 12.00 *Odmor*
- 12.00 – 13.30 **OKROGLA MIZA:**
SLOVENSKI KNJIŽNIČNO-MUZEJSKI MEGA KVIZ
(Moderatorica: **mag. Tilka Jamnik**)
- mag. Tilka Jamnik, mag. Darja Vrabc Lavrenčič: **Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz – 3. cikel, v šolskem letu 2008/2009**
 - Elizabeta Petruša Štrukelj, Helena Rožman: **Pedagoški programi v slovenskih muzejih in galerijah: Primož Trubar in MEGA kviz: poti povezovanja med knjižnicami in muzeji ???**
 - Simona Šoštar: **Mega kviz – izziv ali obveza**
 - Marijanca Ajša Vižintin: **Megakviz v šolski knjižnici**
- 12.00 – 13.30 **PANEL:**
ZGODOVINA ŠOLSKIH KNJIŽNIC
(Moderator: **mag. Franci Pivec**)
- Edita Čelofiga: **Šolske kronike nekoč in danes**
 - Sonja Dežman: **Ustvarjalnost v šolski knjižnici Osnovne šole Ljudski vrt Ptuj**
 - Nataša Markič: **Spomina vredni dogodki**
 - Irena Tul: **Šolske knjižnice na Goriškem med obema vojnama**
- PREDSTAVITVI:**
- Sonja Drovenik: **Zgodovina in razvoj Bralne značke na OŠ Domžale**
 - Alenka Makuc – Zagožen: **Primož Trubar in literarno-zgodovinsko-ekonomski dialog na SETŠ -21. april 2008**

- 13.30 - 14.30 *Odmor za kosilo*
- 14.30 - 16.30 **UPORABNIKI ŠOLSКИH KNJIŽNIC S POSEBNIMI POTREBAMI**
(Moderatorica: **Nataša Kuštrin Tušek**)
- mag. Milena Košak Babuder: **Otrok z disleksijo v šolski knjižnici – spodbujanje branja in pomoč pri izbiri leposlovnih gradiv**
 - Mojca Dolgan Petrič: **Osebam s posebnimi potrebami prijazno knjižnico**
 - Mateja Perko: **Dopolnilno in simbolno sporazumevanje uporabnikov s posebnimi potrebami v šolski knjižnici**
 - Maja Dolinar: **Knjižnična zbirka za najstnike z vedenjskimi in učnimi težavami**
 - Katarina Jesih Šterbenc: **Uporabniki s posebnimi potrebami v šolski knjižnici gimnazije Moste**
 - Damjana Andrin, Mateja Šašek, Marija Debevc Rakoše: **Dijaki nižjih poklicnih šol v knjižnici**
 - Nataša Litrop: **Odpravljanje učnih težav učencev Romov s pomočjo knjižničnih dejavnosti**
- 16.30 - 17.00 *Odmor*
- 17.00 - 19.00 **MEDKULTURNI DIALOG V ŠOLSKI KNJIŽNICI**
(Moderatorica: **Ivanka Učakar**)
- dr. Meta Grosman: **Pogovor s knjižničarjem za motivacijo učenca**
 - mag. Tilka Jamnik, Manca Perko: **Spodbujanje branja med slovenskimi otroki izven Slovenije (Bralna značka sodeluje z učitelji dopolnilnega pouka slovenščine in slovenske kulture)**
 - Danica Š. Novosel: **Medkulturnost v prevodih mladinskega leposlovja**
 - Urška Repinc: **»Evropa v šoli« tudi v šolski knjižnici**
 - dr. Judith Zagorec – Csuka: **Dvojezične šolske knjižnice na področju Pomurja, kjer živi madžarska narodnost**
 - dr. Jože Urbanija: **Koncept medkulturnega dialoga v slovenski šolski zakonodaji**
- 19.30 – 20.30 **PREDSTAVITEV PLAKATOV**
(Moderatorica: **Alja Bratuša**)
- Ines Bombač, Nina Hočevar, Tina Mlakar, Katja Šimenc: **Učenje hitrega branja**
 - Tadeja Gržina Vanja Tauzes.: **Ustvarite »cool« šolsko knjižnico**
 - Borut Kirar, Maruška Samobor Gerl, Adrijana Starman: **Vloga šolskega knjižničarja pri motiviranju dijakov za izbiro študija bibliotekarstva**
 - Metka Kostanjevec: **Bralni klub na Prvi gimnaziji Maribor**
 - Josip Rihtarič: **Mednarodna mreža šolskih knjižničara**
 - Simona Šoštar: **Bralna značka z učenci OŠ XIV. divizije Senovo – 40 let**
 - Breda Zupančič: **Pravljica v šolski knjižnici**
 - Miljan Nojič, Janja Merkač: **Opremljenost šolskih knjižnic za slepe in slabovidne**
 - Mojca Podjavoršek, Marko Aupič: **Opremljenost šolskih knjižnic za gibalno ovirane**
 - Mihela Pauman, Zlatka Šprajcar: **Opremljenost šolskih knjižnic za gluhe in naglušne**
 - Urška Repinc: **Šolska knjižničarka kot koordinatorka kulturnih dogodkov**
- 20.30 dalje **Kulturni družabni večer**

Sobota, 18. oktober 2006

- 08.00 - 10.00 **VLOGA ŠOLSKIH KNJIŽNIC PRI RAZVIJANJU BRALNE PISMENOSTI 1. del**
(Moderatorica: mag. Barbara Hanuš)
- Sonja Pečjak, Neža Ajdišek: **Sodobna psihološka spoznanja o bralni pismenosti s poudarkom na razvoju bralne motivacije**
 - Simona Šoštar: **Šolski knjižničar kot del strokovnega tima za razvijanje bralne pismenosti na OŠ Senovo**
 - Marijanca Ajša Vižintin: **Družinsko branje s knjižno torbico**
 - Ksenija Černigoj: **Šolski knjižničar – svetovalec pri izbiri knjig za domače branje**
 - Leonida Zalar: **"Mega žur" ali obravnava domačega branja : spodbujanje branja v obdobju mladostništva**
- 10.00 – 10.30 *Odmor*
- 10.30 - 12.00 **VLOGA ŠOLSKIH KNJIŽNIC PRI RAZVIJANJU BRALNE PISMENOSTI 2. del**
(Moderatorica: mag. Barbara Hanuš)
- mag. Francesca Žumer: **Bibliografija kot motivacijsko sredstvo za spodbujanje branja**
 - Metka Kostanjevec: **Možnosti šolskih knjižničarjev pri spodbujanju bralne motivacije v srednjih šolah**
 - Liljana Vovk: **Bralna kultura na ekonomski šoli Novo mesto**
 - Martina Peštaj: **Televizija sporoča: branje je izziv**
- 12.00 – 13.00 **OBČNI ZBOR DRUŠTVA ŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV SLOVENIJE**
- 13.00 – 13.30 **ZAKLJUČEK**

DELAVNICE

- Maja Furlan: **Ko bi le znal čarati kot Harry! : bibliosvetovanje v šolski knjižnici**
- Mag. Barbar Hanuš: **Bogastvo jezikov, bogastvo svetov - ustvarjanje ob poeziji Toneta Pavčka**
- Polona Legvart, mag. Zupančič: **Razvijanje bralnih navad otrok z motnjami branja in pisanja (disleksijo, legastenijo)**
- Simona Polše Zupan: **Slikanica za disleksijo**
- Lilijana Klemenčič: **Pravljice z jogo**

PLAKATI

- Ines Bombač, Nina Hočevar, Tina Mlakar, Katja Šimenc: **Učenje hitrega branja**
- Tadeja Gržina Vanja Tauzes,: **Ustvarite »cool« šolsko knjižnico**
- Borut Kirar, Maruška Samobor Gerl, Adrijana Starman: **Vloga šolskega knjižničarja pri motiviranju dijakov za izbiro študija bibliotekarstva**
- Metka Kostanjevec: **Bralni klub na Prvi gimnaziji Maribor**
- Josip Rihtarič: **Mednarodna mreža šolskih knjižničara**
- Simona Šoštar: **Bralna značka z učenci OŠ XIV. divizije Senovo – 40 let**
- Breda Zupančič: **Pravljica v šolski knjižnici**
- Miljan Nojič, Janja Merkač: **Opremljenost šolskih knjižnic za slepe in slabovidne**
- Mojca Podjavoršek, Marko Aupič: **Opremljenost šolskih knjižnic za gibalno ovirane**
- Mihela Pauman, Zlatka Šprajcar: **Opremljenost šolskih knjižnic za gluhe in naglušne**
- Urška Repinc: **Šolska knjižničarka kot koordinatorka kulturnih dogodkov**

PROGRAMSKI ODBOR KONGRESA: Majda Steinbuch, predsednica, mag. Barbara Hanuš, Nataša Kuštrin Tušek, mag. Franci Pivec, Ivanka Učakar, dr. Vlasta Zabukovec
Organizatorji si pridržujemo pravico do spremembe programa iz objektivnih razlogov.

Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije
 Delpinova 9, 5000 Nova Gorica, tel. 05 335 84 18, fax. 05 335 84 20,
 Spletna stran <http://www.dsksi.si>, e-mail natasa.tusek@guest.arnes.si
 Identifikacijska številka SI29614457, matična številka 2096170, TRR 04750-0001219826

Kongres šolskih knjižničarjev Slovenije
»Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti«
 (Kongresni center Radenci, 16. – 18. oktober 2008)

PRIJAVNICA

Prijavljam udeležbo na kongresu šolskih knjižničarjev Slovenije:

Ime in priimek udeleženca: _____

Uradni naziv ustanove - plačnika: _____

Naslov ustanove: _____

Poštna številka: _____ Kraj: _____

Tel.: _____ Fax: _____

E-pošta: _____

Davčni zavezanec (ustrezno obkroži): da ne

Davčna številka: _____ Matična številka: _____

Član društva šolskih knjižničarjev Slovenije DA NE (obkroži)

Član društva bibliotekarjev (katerega): _____

Kotizacija

člani: **150,00 evr** nečlani: **170,00 evr**

(v kotizacijo so vključeni kongresno gradivo z zbornikom, spremljevalne dejavnosti, družabno kulturno srečanje s pogostitvijo, prigrizki med odmori, 2 kosili, svečana večerja)

Podpis udeleženca/ke:

Žig

Podpis odgovorne osebe:

Datum: _____

Prijave sprejemamo do **30. septembra 2008** na naslov: Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije, Delpinova 9, 5000 Nova Gorica ali po faksu 05 335 84 20. Pisne odpovedi upoštevamo najkasneje tri dni pred začetkom kongresa.

Prijavnice brez žiga in podpisa odgovorne osebe so neveljavne.

Kotizacijo boste plačali **po prejemu računa.**

REZERVACIJA HOTELA za čas „3. KONGRESA ŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV SLO- VENIJE“

Radenci, 16. – 18.10.2008

Prosimo, da rezervacije izvršite najkasneje do 15.9.2008.

Po tem datumu ne bomo mogli zagotoviti prenočišč.

PRIIMEK IN IME:

NASLOV ORGANIZACIJE ALI USTANOVE:

SOBO REZERVIRAM ZA DATUM:

Hotelski cenik

Prosimo označite zeleni tip hotela, sobe in storitve.

	enoposteljna soba	dvoposteljna soba
Hotel RADIN superior ****	☐ nočitev z zajtrkom 70,- EUR *	☐ nočitev z zajtrkom 60,- EUR *
Hotel RADIN standard ****	☐ nočitev z zajtrkom 66,- EUR *	☐ nočitev z zajtrkom 56,- EUR *

dvoposteljno sobo si bom delil z: _____

* Pri bivanju v hotelih samo za 1 dan, je cena višja za 20%.

Cena je navedena za eno osebo in dan. Posebej se plača turistična taksa, ki znaša 1,- EUR na dan po osebi. Prijava od 14.00 ure oz. prej, če je soba na razpolago že prej; odjava do 11.00 ure na dan odhoda. Hotelskim gostom so na voljo brezplačni parkirni prostori.

Rezervacije pošljite na naslov, po faksu ali e-pošti:

TERME RADENCI d.o.o., Zdraviliško naselje 12, 9252 Radenci
Faks: +386/2/520-27-23, e-pošta: info@terme-radenci.si

Za dodatne informacije smo dosegljivi na tel. št.: +386/2/520-27-20; 520-27-22

V kolikor želi prejeti potrditev rezervacije, vpišite naslov, št. faksa ali e-pošto!

ZAKAJ BI ŠE GOSPODINJA NE IMELA POČITNIC?

OBVESTILA

Virtualna razstava na portalu *Digitalna knjižnica Slovenije*

Le zakaj ne, so rekli že pred več kot sedemdesetimi leti in bralkam revije *Žena in dom* dalnjega leta 1935 v poduk spisali praktična navodila za koristno preživetje poletnih dni. Ob ogledu reklamnih oglasov in modnih nasvetov na razstavi *Zakaj bi še gospodinja ne imela počitnic?* pa se morda tudi vam utrne kakšno uporabna ideja.

Obilo zabave ob ogledu!

V vseh poklicih smo zdaj prišli že tako daleč, da dobi vsakdo, kdor dela, poleti nekaj dopusta, da se osveži in nabere novih moči za novo delo. Zato bo treba gledati tudi na to, da bo tudi gospodinja lahko vsaj za kratek čas pustila svoje vsakdanje in naporno delo in prišla do resničnega oddiha. Saj se bodo učinki takega dopusta povsod pokazali, ker bo potem lahko opravljala svoje delo bolje in tako možu in otrokom bolj koristila, kakor pa če bo utrujena in izčrpana, razdražljiva in nervozna. Privoščite torej tudi gospodinji nekaj počitnic!

Piyama za obalo, pri solnčenju se sname ovrtnik

...se je zapisalo neznanemu, najbrž ženskemu peresu v poletni številki revije *Žena in dom* iz leta 1935. Članek z zabavno vsebino je postal podlaga za poletno virtualno razstavo, s katero bi vas radi popeljali v svet priprav na tople poletne dni ter vam z nasveti in reklamnimi oglasi pomagali do idealnih počitnic.

Gre za drugo virtualno razstavo na portalu dLib.si (<http://www.dlib.si/razstave.asp>). Pripravljena je bila za dopustniški čas, ko naj bi si vsi privoščili zaslužen počitek. Čeprav je tekst vzet iz enega samega članka, pa so slike zbrane iz številnih prispevkov, objavljenih v slovenskem časopisu pred drugo svetovno vojno.

Kdor nima ne denarja, da bi šel kam na počitnice, ne sorodnikov, kjer bi lahko nekaj časa ostal zastoj ali pa za majhno plačilo ima naposled še eno mogočnost, da se oddahne za nekaj časa. Žena ima morda prijateljico, ki jo povabi k sebi za nekaj časa. Prvih štirinajst dni bo žena delala vse, drugih štirinajst dni pa prijateljica. Tako si bosta obe odpočili. Kadar je žena prosta, naj hodi na sonce, na izprehode, na kopanje in naj si napravi življenje na vse mogoče načine prijetno. Gotovo bi vsaka žena, ki nima drugih izgledov za počitnice, z veseljem sprejela takšno zamenjavo dela s prijateljico.

Popestrite si letošnje poletje z modnimi in drugimi nasveti izpred sedemdesetih let!

Komple za kopališče, ki ga oblečemo na kopalno obleko

Helena Janežič

in

Eva Potisek

Narodna in univerzitetna knjižnica

O koristni porabi krajne šolske bukvarnice

Namen šolske bukvarnice je, mladini pomočke podati, da se s primernim in umnim čitanjem vedno bolj intelektualno in moralčno izobražuje.

V ta namen mora učitelj paziti, da pri izposojevanju knjig postopa vselej po pedagoških vodilih. Mlademu bralcu naj se ne da knjiga, katere obseg ni primeren njegovim dušnim močem. Naj tudi tu velja znano pravilo: „Od znanega do neznanega; od lahkega do težjega“.

» Šolska bukvarnica mora skerbno gojiti javno moralo« se piše v letu 1881. Tokrat preberamo napotke učitelju-šolskem knjižničarju, kako s knjigo vzgajati mladega bralca.

Vir: Zarnik, M.: O koristni porabi krajne šolske bukvarnice. *Učiteljski tovariš*, 15.02.1881, str. 56-58.

Nežna rastlina se dobro in krepko razvija, kedar jo skerbno neguje vertnarjevu roka; duša mladega bralca se s umnim čitanjem blaži.

Vsak skemben učitelj dobro pozna dušne moči mladine, ter ve kaj, koliko in kakošne hrane jej je potreba. Toraj naj se pri izposojevanju knjig v pervej verstvi ozira na b r a l č e v o izobraženost.

Domača lektira mora nekako nadaljevati, razširjevati in vterjevati šolski poduk. Bilo bi čisto napačno in nepedagoično, če bi mladina čitala knjige čisto različne od šolskega poduka. Tvarina izposojenih knjig naj se tesno naslanja na šolsko podučevanje, ter naj razširja in dopolnjuje šolske knjige.

Pa ne samo bralčeva izobraženost naj bode merodajna pri izposojevanju knjig; treba je tudi v pošteb jemati njegovo individualnost. Sina obertnikovega in rokodelčevega bode mikala knjiga, katera sicer priprosto, pa vendar jasno in mikavno opisuje obertnijo in različno rokodelstvo; podučljivo kmetskemu sinu pa je berilo:

„Gosence kaj na repo varje;
Kak prideluje se krompir naj bolje;
Kako odpravljajo se ovcam garje" i. t. d.

Šolska bukvarnica mora skerbno gojiti javno moralo. Gostokrat naj se podajajo mladini knjige čisto moralnega obsega. Naroča naj se, da naj mladina take in enake knjige pazljivo in umevno čita tudi v družbi svojih odraslih bratov, sester in drugih oseb. Dandanes nam je še posebno treba skerbeti, da se morala razširja po šolski mladini, kajti vsaki dan se čuje, da javna morala bolj in bolj propada. In res, človek brez prave morale je gnjilo jabelko v človeške družbi!

Dalje se je treba pri izposojevanju knjig ozirati na krajne razmere. Kjer malo napreduje živinoreja, poljedelstvo, sadjarja, tam naj se marno čita, kako bi se vse to povzdignilo. V kraji, kjer se gojzdarstvo zelo zanemarija, naj se priporočajo knjige, ki obdelujejo umno gojzdarstvo i. t. d.

Šolska bukvarnica mora pa tudi zbujati domoljubni čut in patriotično vdanost do presvetle cesarske rodbine. Zato naj

se dajejo mladini knjige, ki v živih barvah rišejo patriotična dela slavnih naših rojakov, njih požertvovalnost o dnevih domovinske stiske, tuge in nadloge.

Čemi oblaki se zbirajo, grom pretresa zemljo o oserčji — ognjene strele spreminjajo vse v prah in pepel! Glej, tu je prvi vladar ki vzdiga nesrečne, ki briše solze, ki boža in tolaži!

In tamo zopet zabobni orkan, strašna povodenj zalije zelene livade, rodovitno polje, prijazna sela. Kakov strah in groza, kakova beda! Pa cesar je zopet prvi, ki tudi osobno deli pomoč in up, ki joče z jokajočimi. Take in enake slike naj se podajejo mladini o priliki patriotičnih praznikov iz šolske bukvarnice. Goji in vzbuja naj se patriotični čut po znani pesmi našega slavnega pesnika, da „hrib se omaja in hrast — zvestoba Slovenca ne gane!“

Slednjič naj bode šolska bukvarnica tisti vir, kjer se zajema živa voda pravega ljudskega značaja. Zrelej mladini naj se vzposojujejo tudi knjige, ki umljivo opisujejo ljudski značaj, ljudski temperament, ljudske običaje, šege in navade.

Red je duša vseh opravil. Zato naj se tudi pri izposojevanju bukvarničnih knjig verši vselej vse v lepem in pravem redu. V začetku šolskega leta naj se določi versta, po katerej naj se bukvarnične knjige redno izposojujejo. Pazno naj se čuva, da se izposojene knjige tudi sigurno nepoškodovane v določenem času vračajo.

Pri izposojevanju knjig naj vselej učitelj opominja, kako se vspešno in koristno čita. Povedati se mora, da se čita počasi in s pomislikom; dušne moči naj se napejajo in obračajo na berilni zapopadek; knjižina tvarina se mora obsegati in razumevati z domišljijo in srcem; naj se nikoli ne čita kaj tacega, kar se ne more razumeti, ali, kar je preveč navskriž z bralčevimi okolščinami. Pri podučnih spisih naj se doba in naj imenitniše resnice zapomnijo; pri historičnih naj se značaji opazujejo in primerjajo.

Učenik naj tirja tudi račun in odgovor od vseh knjig, katere je učencu za domačo lektiro v roko podal. Koliko stareji in zmožnejši je bralec, toliko več naj se od njega zahteva.

Kako se bukvarnice ustanovljajo, uredujejo, kako in kakošne knjige naj se kupujejo, vse to se nahaja na tanko določeno v ministerskem ukazu za poduk in bogočastje od 15. dec. 1871. št. 2802 in od 12. julija 1875. Št. 315.

Mart. Zamik

POPRAVEK

V prejšnji številki se je v rubriki Anno pojavil oblikovni škrat, ki je prispevek nekoliko nerodno poimenoval. Pravilna navedba članka je sledeča: Toman, Lovro: Ljudske knjižnice ali bukvarnice, *Kmetijske in rokodelske novice*, 1862, letn. 20, št. 21, str. 164-165. Za neljubo napako se opravičujemo.

Prispevke pripravlja Branka Badovinac
Narodna in univerzitetna knjižnica

OGLASI

OBVESTILA

DELO IŠČE

FRANC MAGAJNE, Glinška ulica 7, 1000 Ljubljana
GSM: (031) 279 052, E-pošta: franci.magajne@volja.net

Zaposlitveni cilj:

Zaposlitev na delovnem mestu pripravnika za polni delovni čas v knjižnici

Rojstni podatki:

rojen 28. 4. 1977, v Ljubljani, državljani Republike Slovenije
Izobrazba: gimnazijski maturant (V. stopnja), diplomirani upravni organizator (VII. stopnja)

Delovne izkušnje:

- aktivni prostovoljec v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani, zaupana so mi dela leposlovnega in neknjižnega gradiva; uporabljam COBISS sistem pri urejanju in iskanju knjižnega in neknjižnega gradiva,
- redno delovno razmerje v podjetju Sintal d.d., varnostnik za zasebno varovanje,
- trimesečno javno delo v Mestnem muzeju Idrija, urejanje arhivske in tekoče dokumentacije ter vodenje strank po cerkljanskem muzeju, Partizanski bolnišnici Franja ter rojstni hiši Franceta Bevka; opravljanje del blagajnika, prodaja vstopnic, vodenje blagajne ter skrb za zaupan denar,
- dijaško in študentsko delo v skladišču in proizvodnji tovarn Eta Cerko in Kolektor Idrija.

Znanja:

- tuji jeziki: aktivno angleščina, pasivno nemščina in najden se v italijanskem jeziku,
- računalništvo: urejevalnik besedila – Word, osnove Excela, uporabljam Outlook ter PowerPoint in dobro se znajdem na internetu – pridobljen certifikat ECDL Start,
- vozniško dovoljenje B-kategorije in lasten prevoz.
- Dodatna izobraževanja: opravljen strokovni izpit iz bibliotekarstva.

Sposobnosti in lastnosti:

vztrajnost, usmerjenost v doseg cilja, sposobnost samostojnega in skupinskega dela.

DELO IŠČE

Ime mi je Saša in iščem delo v knjižnici v Ljubljani ali njeni okolici. Po izobrazbi sem univerzitetna diplomirana geografinja in sociologinja kulture. Od meseca februarja do vključno septembra 2007 sem se kot prostovoljka usposabljala na delovnem mestu bibliotekarja v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani, kjer sem opravljala različna dela: priprava in vnos gradiva za avtomatizirano poslovanje Potujoče knjižnice, izposoja in postavitve gradiva, referenčno delo.

Po karakterju sem komunikativna, natančna, zanesljiva, odgovorna in organizirana oseba, ki jo delo z ljudmi zelo veseli. Sem računalniško pismena (Word, Excel, PowerPoint, Internet, Outlook Express), aktivno govorim angleško ter pasivno nemško.

Decembra 2007 sem opravila bibliotekarski strokovni izpit, pripravljena pa sem se še dodatno izobraževati v tej smeri.

Če potrebujete novo sodelavko, sem dosegljiva na tel. 041/270-303 ali na e-naslovu dsasha76@gmail.com.

DELO IŠČE

Sem univerzitetna diplomirana bibliotekarka z opravljenim strokovnim izpitom in pridobljeno licenco za vzajemno katalogizacijo COBISS2. Iščem delo v knjižnici v Ljubljani in njeni okolici. Moja telefonska številka je 051/344-455.

NAVODILA AVTORJEM

OBVESTILA

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev.

Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z začetno

navedbo "Od leve proti desni: ...". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali TIF formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Pošljete jih lahko tudi na disketi ali CD-ROM-u na naslov Narodna in univerzitetna knjižnica, Informacijski center za bibliotekarstvo, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevkov ne honoriramo!